

SPITALUL JUDEȚEAN DE URGENȚĂ REȘIȚA

32 02 10 Reșița, Str. Făgărașului, nr. 18

Cod Fiscal: 1061626

e-mail: sju.resita@gmail.com

COD IBAN RO24TRZ18121F330800XXXX

Tel.: 0255 227830, 0255227831

0355 40412, 0355 40410,

Fax: 0255 218760

Trezoreria Municipiului Reșița

www.spitaluljudeteamresita.ro

CONTRACT CJAS CARAȘ-SEVERIN 055
OPERATOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL NR.8300

SPITALUL JUDEȚEAN DE URGENȚĂ REȘIȚA

STR. FAGĂRAȘULUI NR. 18

INTRARE/IEȘIRE

NR. 4507, 0604 23

APROBAT,
MANAGER

Dr.ec. ALINA STANCOVICI

AVIZAT,

PREȘEDINTE CONSILIUL ETIC
Dr. EMIL BUNDA

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ A PERSONALULUI
SPITALULUI JUDEȚEAN DE URGENȚĂ REȘIȚA

Cuvânt înainte

În dorința de îmbunătățire a relațiilor inter-umane, conducerea Spitalului Județean de Urgență Reșița a procedat la întocmirea prezentului cod de etică și deontologie profesională valabil pentru întreg personalul angajat al instituției.

Fără a pretinde că actuala formă este perfectă, sau a ne interpune în activitatea și autoritatea asociațiilor și organizațiilor profesionale (Colegiul Medicilor din România, Colegiul Farmaciștilor din România, Ordinul Biologilor, Chimistilor și Biochimistilor din România, Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, etc.) vă aducem la cunoștință acest cod, având deschiderea pentru sugestii de îmbunătățire atât din partea personalului Spitalului Județean de Urgență Reșița, cât și din partea pacienților beneficiari ai serviciilor medicale.

CUPRINS

1.	SCOP	pag.3
2.	POLITICA DE ETICA	pag.3
3.	LEGISLAȚIE	pag.4
Capitolul I	DOMENIUL DE APLICARE SI PRINCIPII GENERALE	pag.5
Capitolul II	NORME GENERALE DE CONDUITĂ A PERSONALULUI	pag.8
Capitolul III	COORDONAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL SPITALULUI	pag.11
Capitolul IV	ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR	pag.12
Capitolul V	ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI	pag.20
Capitolul VI	ETICA SI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI ȘI CHIMISTULUI	pag.26
Capitolul VII	ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI	pag.27
Capitolul VIII	ETICA ȘI DEONTOLOGIA FIZIOTERAPEUTULUI	pag.34
Capitolul IX	ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST, A MOASEI SI A ASISTENTULUI DIN SPITELUL JEDETEAN DE URGENTA RESITA	pag.43
Capitolul X	ETICA ȘI DEONTOLOGIA AUDITORULUI INTERN	pag.49
Capitolul XI	ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC	pag.52
Capitolul XII	ETICA ȘI CONDUITA PERSONALULUI TESA	pag.55
Capitolul XIII	DISPOZIȚII FINALE	pag.59

1. SCOP

Prezentul Cod Etic este proiectat pentru a contribui la îmbunătățirea rezultatelor instituției prin respectarea drepturilor fiecărui pacient și derularea relațiilor cu pacienții și publicul într-un mod etic.

Pacienții au dreptul fundamental la atenția și grija cuvenită care să protejeze demnitatea personală și respectarea valorilor culturale psiho-sociale și spirituale ale acestora. Aceste valori influențează deseori percepțiile pacienților asupra afecțiunilor medicale și a tratamentelor medicale.

Conducerea SJUR conștientizează faptul că înțelegerea și respectarea acestor valori, relaționarea cu pacienții precum și conduita personalului instituției în furnizarea de servicii medicale către aceștia au un efect semnificativ asupra răspunsului fiecărui pacient la tratamentele medicale oferite.

2. POLITICA DE ETICA

Spitalul Județean de Urgență Reșița a integrat responsabilitățile sale etice în activitatea de zi cu zi. Astfel misiunea noastră, viziunea și valorile sunt comunicate pe scară largă în cadrul SJUR.

MISIUNEA Spitalului Județean de Urgență Reșița este aceea de a furniza servicii medicale diversificate, de cea mai bună calitate, prin creșterea acurateții diagnostice, precum și tratament eficient și eficace de cea mai bună calitate, având în vedere permanent satisfacția pacientului și a clienților (asigurători și alți achizitori de servicii medicale).

VIZIUNEA Spitalului Județean de Urgență Reșița este îmbunătățirea calității actului medical și diversificarea serviciilor oferite populației, cu respectarea drepturilor pacienților și drepturile cetățenești. De asemenea, prin serviciile oferite, SJUR își propune să câștige loialitatea comunității și să atingă performanța financiară necesară.

VALORI :

- Îmbunătățirea continuă a condițiilor implicate în asigurarea satisfacției pacientului și a personalului angajat;
- Primordialitatea criteriilor de performanță în activitatea SJUR;
- Asigurarea condițiilor de accesibilitate și echitate populației deservite

În Plan Etic, întreg personalul instituției este ghidat de valorile necesare îndeplinirii misiunii:

- *Ne pasă de pacienții noștri ca și cum ne-ar păsa de cei dragi și tratăm în mod similar, cu*

EXPERTIZĂ, COMPASIUNE și RESPECT:

- *Încurajăm inițiativa, inovarea, tenacitatea în abordarea problematicii sănătății întregii comunități din care facem parte și în cadrul căreia activăm.*

Principiile eticii sunt generale, indiferent de locul de muncă al personalului angajat în spital, de aceea, orice abdicare de la principiul universalității, în virtutea căruia orice om este privit ca demn de respect și de ajutorare prin însăși calitatea sa umană, este în regres etic. De asemenea, un regres etic este orice abdicare de la principiul în virtutea căruia omul este un „scop în sine”.

O serie de abateri de la relațiile interumane ce trebuie să se manifeste între membrii corpului medical, între corpul medical și celelalte categorii de personal din cadrul spitalului, între aceștia și beneficiarii serviciilor noastre, merită a fi enunțate și analizate tocmai pentru a stabili care sunt normele deontologice ce trebuie să ne conducă activitatea. În dorința de îmbunătățire a relațiilor interumane, s-a întocmit prezentul Cod de etică și deontologie profesională valabil pentru întregul personal angajat al Spitalului Județean de Urgență Reșița.

3. LEGISLAȚIE

Pentru elaborarea prezentului **COD DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ** a stat la bază, ca temei legal, următoarea legislație în vigoare:

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr.57/2019 privind Codul administrativ cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 460/2003 privind exercitarea profesiei de biochimist, biolog și chimist, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 229 din 17.11.2016 privind organizarea și exercitarea profesiei de fizioterapeut, precum și pentru înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Fizioterapeuților din România, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările și completările ulterioare;
- HG nr. 788/2005 privind aplicarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG nr. 144/ 2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Colegiului Medicilor din România nr.2/2012 privind adoptarea Statutului și a Codului de deontologie medicală ale Colegiului medicilor din România, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea OAMMR nr. 2/09.07.2009 privind adoptarea Codului de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România, cu modificările și completările ulterioare;
- Decizia Colegiului Farmaciștilor din România nr. 1/2005 privind adoptarea Statutului Colegiului Farmaciștilor din România și a Codului deontologic al farmacistului, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 514/2003 privind exercitarea profesiei de consilier juridic, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 672/19.12.2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul MFP nr. 252/2004 pentru aprobarea Codului privind conduita etică a auditoriului intern;
- Legea nr. 361/16.12.2022 privind protecția avertizorilor în interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul MS nr. 1470/20.10.2011 pentru aprobarea criteriilor privind angajarea și promovarea în funcții, grade și trepte profesionale a personalului contractual din unitățile sanitare publice din sectorul sanitar, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului, cu modificările și completările ulterioare.
- Ordinul nr. 1410/2016 privind aprobarea Normelor de aplicare a Legii drepturilor nr. 46/2003, cu modificările și completările ulterioare.
- "Codul de etică și deontologie profesională a fizioterapeutului" din SR 13570:2014 "Îngrijire de sănătate furnizată de fizioterapeuți" care a fost făcută cu acordul Asociației de Standardizare din România – ASRO nr. LUI/18/602-1 din 29.01.2018;

Capitolul I - DOMENIUL DE APLICARE SI PRINCIPII GENERALE

1. *Domeniul de aplicare*

(1) Codul de conduita al personalului contractual din cadrul Spitalului Judetean de Urgenta Reșița reglementeaza normele de conduita profesionala a întregului personal contractual.

(2) Normele de conduita profesionala prevazute de prezentul cod de conduita sunt obligatorii pentru personalul contractual din cadrul spitalului, încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicat, cu modificarile si completarile ulterioare.

2. *Obiective*

Obiectivele prezentului cod de conduita urmaresc sa asigure cresterea calitatii întregii activități, o buna administrare în realizarea interesului public, precum si eliminarea birocratiei si a faptelor de coruptie, prin:

1. Reglementarea normelor de conduita profesionala necesare realizarii unor raporturi sociale si profesionale corespunzatoare crearii si mentinerii la nivel inalt a prestigiului institutiei publice si al personalului contractual;
2. Informarea publicului cu privire la conduita profesionala la care este îndreptatit sa se astepte din partea personalului;
3. Crearea unui climat de incredere si respect reciproc între cetateni si personalul Spitalului Județean de Urgență Reșița.

3. *Principii generale*

Principiile care guverneaza conduita profesionala a personalului contractual sunt urmatoarele:

1. **Prioritatea interesului public** - principiu conform caruia personalul contractual are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decăt interesul personal, în exercitarea atributiilor functiei;
2. **Asigurarea egalitatii de tratament a cetatenilor** - principiu conform caruia personalul are îndatorirea de a aplica acelasi regim în situatii identice sau similare;
3. **Profesionalismul** - principiu conform caruia personalul are obligatia de a îndeplini atributiile de serviciu cu responsabilitate, competenta, eficienta, corectitudine si constiinciozitate;
4. **Impartialitatea si nediscriminarea** - principiu conform caruia angajatii sunt obligati sa aiba o atitudine obiectiva, neutra fata de orice interes politic, economic, religios sau de alta natura, în exercitarea atributiilor functiei;
5. **Integritatea morala** - principiu conform caruia personalului ii este interzis sa solicite sau sa accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
6. **Libertatea gandirii si a exprimarii** - principiu conform caruia personalul poate sa-si exprime si sa-si fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept si a bunelor moravuri;
7. **Cinstea si corectitudinea** - principiu conform caruia, în exercitarea functiei si în îndeplinirea atributiilor de serviciu, personalul trebuie sa fie de buna-credinta si sa actioneze pentru îndeplinirea conforma a atributiilor de serviciu;

4. *Termeni*

În intelesul prezentului cod, expresiile si termenii de mai jos au urmatoarele semnificatii:

1. *Personal contractual ori angajat contractual* - persoana încadrata si numita într-o functie în cadrul Spitalului Judetean de Urgenta Reșița, în conditiile Legii nr. 53/2003, republicată, cu modificarile si completarile ulterioare.
2. *Functie* - ansamblul atributiilor si responsabilitatilor stabilite, în temeiul legii, în fisa postului;
3. *Interes public* - acel interes care implica garantarea si respectarea de către spital, a drepturilor, libertatilor si intereselor legitime ale cetatenilor, recunoscute de Constitutie, legislatia interna si

tratatele internationale la care Romania este parte, precum si indeplinirea atributiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficientei, eficacitatii si economicitatii cheltuirii resurselor;

4. *Interes personal* - orice avantaj material sau de alta natura, urmarit ori obtinut, in mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru altii, de catre personalul contractual prin folosirea reputatiei, influentei, facilitatilor, relatiilor, informatiilor la care are acces, ca urmare a exercitarii atributiilor functiei;

5. *Conflict de interese* - acea situatie sau imprejurare in care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contractual contravine interesului public, astfel incat afecteaza sau ar putea afecta independenta si impartialitatea sa in luarea deciziilor ori indeplinirea la timp si cu obiectivitate a indatoririlor care ii revin in exercitarea functiei detinute;

6. *Informatie de interes public* - orice informatie care priveste activitatile sau care rezulta din activitatea unitatii sanitare, si care este stabilita astfel de catre conducerea institutiei, in baza prevederilor legale in vigoare, indiferent de suportul ei;

7. *Informatie cu privire la date personale* - orice informatie privind o persoana identificata sau identificabila.

5. *Responsabilitate socială*

- Redresarea starii de sanatate a comunitatii prin colaborarea cu grupuri si persoane competente si dedicate;

- Identificarea nevoilor in domeniul sanatatii publice, stabilirea prioritatilor, comunicarea clara catre comunitate a serviciilor medicale oferite de catre institutie;

6. *Reclamatiiile pacientilor*

- Conducerea institutiei incurajeaza comentariile, reclamatiiile, etc. primite de la pacienti si familiile lor cu privire la serviciile oferite de spital. Comentariile, atat cele negative cat si cele pozitive, sunt privite ca oportunitati si sunt folosite cu scopul de a imbunatati serviciile.

- Politica unitatii este de a rezolva cu promptitudine nemulțumirile, reclamatiiile pacientului sau a familiei, precum si de a impartasi comentariile pozitive despre experientele ului si/sau a familiei acestuia. Depunerea unei reclamatii sau plangeri nu va compromite accesul unui la serviciile medicale ale institutiei.

7. *Relatiile intre salariatii institutiei*

- Conducerea institutiei recunoaste spiritul inovativ, responsabil, participativ si colegial in comportamentul personalului institutiei cu alte persoane din cadrul institutiei.

- Nici o persoana nu va fi discriminata pe motive etnice, rasiale, culturale, religioase, politice in procesul de recrutare al personalului precum si ulterior pe parcursul desfasurarii activitatii in cadrul institutiei.

- Conducerea institutiei incurajeaza avertizarile in interes public cu privire la neregularitati etice si/sau legale efectuate de personalul din subordine.

8. *Conflictul de interese*

- Reprezinta acea situatie sau imprejurare in care interesul personal, direct ori indirect, al persoanei angajate in cadrul institutiei contravine interesului public, astfel incat afecteaza sau ar putea afecta independenta si impartialitatea sa in luarea deciziilor ori indeplinirea la timp si cu obiectivitate a indatoririlor care ii revin in exercitarea functiei detinute.

- Interesul personal reprezinta orice avantaj material sau de alta natura, urmarit ori obtinut, in mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru altii, de catre personal prin folosirea reputatiei, influentei, facilitatilor, relatiilor, informatiilor la care are acces, ca urmare a exercitarii atributiilor functiei.

- Constituie conflict de interese detinerea de catre manager de parti sociale, actiuni sau interese la societati comerciale ori organizatii nonguvernamentale care stabilesc relatii comerciale cu institutia la care persoana in cauza exercita functia de manager.

- Pentru prevenirea conflictelor de interese, persoanele din conducerea institutiei, respectiv managerul, membrii comitetului director, sefi de sectie, de laborator sau de serviciu au obligatia de a da o declaratie de interese, precum si o declaratie cu privire la incompatibilitatile prezentate in paragraful anterior.

9. Consultarea pe probleme de etica

- Atunci cand apar probleme de etica in relatia intre angajati sau in relatia angajatilor cu pacienti, colaboratori sau public, personalul implicat poate solicita implicarea Consiliului Etic din cadrul institutiei pentru a contribui la solutionarea preocuparilor lor etice. Toate solicitarile de consultare a eticii trebuie sa fie indreptate catre consilierul de etica.

10. Confidentialitatea

- Toti pacientii institutiei beneficiaza de protejarea intimitatii lor in orice moment si in toate situatiile, cu exceptia situatiilor in care respectarea intimitatii ar pune in pericol viata lor.

- Informatiile confidentiale pot fi revizuite, comunicate sau discutate doar atunci cand este necesar sa se asigure ingrijirea pacientului. Informatii medicale pot fi divulgate numai atunci cand pacientii autorizeaza acest fapt sau atunci cand dezvaluirea acestor informatii este ceruta de lege.

- Unitatea isi asuma responsabilitatea pentru protejarea informatiilor pacientilor, atat personale cat si medicale, si isi recunoaste responsabilitatea legala si etica in acest sens.

- Incalcarile politicii de confidentialitate sunt motive pentru luarea masurilor disciplinare, inclusiv concediere.

11. Gestionarea durerii

- Institutia intelege ca durerea este un eveniment fiziologic si psihologic negativ si care este cel mai bine masurat de pacient. Conducerea institutiei recunoaste durerea ca fiind o componenta importanta a abordarii actului medical si ia masurile ce se impun pentru managementul eficient al durerii in toate fazele de manifestare ale maladiilor tratate.

Capitolul II - NORME GENERALE DE CONDUITA PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL

1. *Asigurarea unui serviciu de calitate*

(1) Personalul contractual are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor instituției, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.

(2) În exercitarea funcției, personalul are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența, pentru a castiga și a menține încrederea pacienților în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea serviciilor medicale oferite de Spitalul Județean de Urgență Reșița.

2. *Respectarea Constituției și a legilor*

(1) Angajații au obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția și legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.

(2) Personalul trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercitiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

3. *Loialitatea față de Instituția Sanitară*

(1) Personalul contractual are obligația de a apăra cu loialitate prestigiul instituției sanitare în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

(2) Angajaților contractuali le este interzis:

1. Să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea instituției, cu politicile și strategiile acesteia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;
2. Să facă aprecieri în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care instituția are calitatea de parte, dacă nu sunt abilitați în acest sens;
3. Să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
4. Să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă aceasta dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor funcționari publici sau angajați contractuali, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;
5. Să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(3) Prevederile alin. (2) pct. 1 - 4 se aplică și după încetarea raportului de muncă, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene.

(4) Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului contractual de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

4. *Libertatea opiniilor*

(1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu angajații au obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, coreland libertatea dialogului cu promovarea intereselor Spitalului Județean de Urgență Reșița.

(2) În activitatea lor angajații au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale.

(3) În exprimarea opiniilor, personalul trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

5. Activitatea publică

- (1) Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către persoanele desemnate în acest sens de managerul Spitalului Județean de Urgență Reșița, în condițiile legii.
- (2) Angajații desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de manager.
- (3) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al instituției.

6. Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției

- (1) În relațiile cu personalul din cadrul instituției precum și cu persoanele fizice sau juridice, toți angajații sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.
- (2) Personalul are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul instituției, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției, prin:
  1. întrebuintarea unor expresii jignitoare;
  2. dezvaluirea aspectelor vieții private;
  3. formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.
- (3) Personalul trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor cetățenilor. Personalul contractual are obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorității publice, prin:
  1. promovarea unor soluții coerente, conform principiului tratamentului nediferențiat, raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
  2. eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

7. Conduita în cadrul relațiilor internaționale

- (1) Personalul care reprezintă instituția în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional are obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și Spitalului Județean de Urgență Reșița.
- (2) În relațiile cu reprezentanții altor state, angajații au obligația de a nu exprima opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.
- (3) În deplasările în afara țării, personalul este obligat să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și să respecte legile și obiceiurile țării gazdă.

8. Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor

Angajații NU trebuie să solicite ori să accepte *cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj*, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de serviciu sau de natură politică, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții.

9. Participarea la procesul de luare a deciziilor

- (1) În procesul de luare a deciziilor angajații contractuali au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.
- (2) Angajații contractuali au obligația de a nu promite luarea unei decizii de către instituția publică, de către alți angajați, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

10. Obiectivitate în evaluare

- (1) În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații au obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul din subordine.

(2) Personalul de conducere are obligatia sa examineze si sa aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competentei profesionale pentru personalul din subordine, atunci cand propune ori aproba avansari, promovari, numiri sau eliberari din functii ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzand orice forma de favoritism ori discriminare.

(3) Personalul de conducere are obligatia de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea in functiile pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile enunțate.

11. Folosirea abuziva a atributiilor functiei detinute

(1) Personalul Spitalului Județean de Urgență Reșița are obligatia de a nu folosi atributiile functiei detinute in alte scopuri decat cele prevazute de lege.

(2) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori actiuni de control, personalul nu poate urmari obtinerea de foloase sau avantaje in interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

(3) Angajatii au obligatia de a nu interveni sau influenta vreo ancheta de orice natura, din cadrul institutiei sau din afara acesteia, in considerarea functiei pe care o detin.

(4) Angajatii au obligatia de a nu impune altor angajati sa se inscrie in organizatii sau asociatii, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promitandu-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

12. Utilizarea resurselor publice

(1) Personalul Spitalului Județean de Urgență Reșița este obligat sa asigure ocrotirea proprietatii publice si private a Spitalului Județean de Urgență Reșița, sa evite producerea oricarui prejudiciu, actionand in orice situatie ca un bun proprietar.

(2) Personalul Spitalului Județean de Urgență Reșița are obligatia sa foloseasca timpul de lucru, precum si bunurile apartinand institutiei numai pentru desfasurarea activitatilor aferente functiei detinute.

(3) Personalul trebuie sa propuna si sa asigure, potrivit atributiilor care ii revin, folosirea utila si eficienta a resurselor, in conformitate cu prevederile legale.

(4) Personalului contractual care desfasoara activitati publicistice in interes personal sau activitati didactice ii este interzis sa foloseasca timpul de lucru ori logistica autoritatii sau a institutiei publice pentru realizarea acestora, fara aprobarea conducerii unitatii.

Capitolul III - COORDONAREA SI CONTROLUL APLICARII NORMELOR DE CONDUITA PROFESIONALA PENTRU PERSONALUL Spitalului Județean de Urgență Reșița

1. Sesizarea

(1) Conducerea Spitalului Județean de Urgență Reșița poate fi sesizata de orice persoana cu privire la:

1. incalcarea prevederilor prezentului cod de conduita de catre angajatii contractuali;
2. constrangerea sau amenintarea exercitata asupra oricărui angajat pentru a-l determina sa incalce dispozitiile legale in vigoare ori sa le aplice necorespunzator.

(2) Sesizarea prevazuta mai sus nu exclude sesizarea organului disciplinar competent, potrivit legii.

(3) Angajatii Spitalului Județean de Urgență Reșița nu pot fi sanctionati sau prejudiciati in nici un fel pentru sesizarea cu buna-credinta a organelor disciplinare competente, in conditiile legii.

(4) Conducerea Spitalului Județean de Urgență Reșița, va verifica actele si faptele pentru care au fost sesizate, cu respectarea confidentialitatii privind identitatea persoanei care a facut sesizarea.

2. Solutionarea sesizarii

(1) Rezultatele activitatii de centralizare a sesizarilor sau petitiilor se consemneaza intr-un raport pe baza caruia Conducerea Spitalului Județean de Urgență Reșița va formula recomandari cu privire la modul de corectare a deficientelor constatate.

(2) Recomandarile Conducerii Spitalului Județean de Urgență Reșița vor fi comunicate:

1. angajatului Spitalului Județean de Urgență Reșița sau persoanei care a formulat sesizarea;
2. angajatului care face obiectul sesizarii.

DISPOZITII FINALE

Raspunderea

(1) Incalcarea dispozitiilor prezentului cod de conduita atrage raspunderea disciplinara a personalului Spitalului Județean de Urgență Reșița, in conditiile legii.

2) Organele cu atributii disciplinare au competenta de a cerceta incalcarea prevederilor prezentului cod de conduita si de a propune aplicarea sanctiunilor disciplinare in conditiile Legii nr. 53/2003, cu modificarile și completările ulterioare.

(3) In cazurile in care faptele savarsite intrunesc elementele constitutive ale unor infractiuni, vor fi sesizate organele de urmarire penala competente, in conditiile legii.

(4) Personalul Spitalului Județean de Urgență Reșița raspunde patrimonial, potrivit legii, in cazurile in care, prin faptele savarsite cu incalcarea normelor de conduita profesionala, aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

Asigurarea publicitatii

Pentru informarea cetatenilor se va asigura afisarea codului de conduita pe site-ul spitalului, www.spitaluljudeteanresita.ro.

Capitolul IV - ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR

1. *Domeniul de aplicare și principiile generale*

Sanatatea omului este telul suprem al actului medical. Obligatia medicului consta in a apara sanatatea fizica si mentala a omului, in a usura suferinta, in respectul vietii si demnitatii persoanei umane, fara discriminari in functie de varsta, sex, rasa, etnie, religie, nationalitate, conditie sociala, ideologie politica sau orice alt motiv, in timp de pace, precum si in timp de razboi. Respectul datorat persoanei umane nu inceteaza nici dupa decesul acesteia. În exercitarea profesiei sale, medicul acorda prioritate intereselor pacientului, care primeaza asupra oricaror alte interese.

În exercitarea profesiei sale, medicul este obligat sa respecte drepturile fundamentale ale omului si principiile etice in domeniul biomedical. Este interzis medicului, in exercitarea profesiei sale, sa impuna pacientului opiniile sale personale de orice natura ar fi acestea.

Medicul nu trebuie sa inceteze niciodata, in decursul vietii sale profesionale, sa isi insuseasca achizitiile stiintei medicale, in scopul imbunatatirii cunostintelor sale medicale.

Medicul trebuie ca, in conformitate cu abilitatile si cunostintele sale, sa contribuie la informarea obiectiva a publicului si autoritatilor medicale in ceea ce priveste problemele medicale.

Medicul care ofera informatii medicale in mass-media trebuie sa verifice modul in care afirmatiile sale sunt facute publice si sa ia atitudine in cazul denaturarii acestora.

2. *Despre independenta profesionala a medicului si responsabilitate*

Medicul are independenta profesionala absoluta, libertatea absoluta a prescriptiilor si actelor medicale pe care le considera necesare, in limitele competentei sale, si este raspunzator pentru acestea. in cazul limitarii prin constrangeri administrative si/sau economice a independentei sale, medicul nu este raspunzator.

Medicul nu va garanta vindecarea afectiunii pentru care pacientul i s-a adresat.

În activitatea medicala ce se desfasoara in echipa (sectii de spital, proces de invatamant medical tip rezidentiat), raspunderea pentru actele medicale apartine sefului echipei, in limitele atributiilor administrative de coordonare, si medicului care efectueaza direct actul medical, in limitele competentei sale profesionale si rolului care i-a fost atribuit de seful echipei. În echipele interdisciplinare, seful echipei se considera a fi medicul din specialitatea in care s-a stabilit diagnosticul major de internare, daca nu exista reglementari speciale care sa prevada altfel.

Încredintarea totala sau partiala a obligatiilor proprii catre alte persoane, in lipsa controlului personal, constituie abatere deontologica.

Exprimarea consimtamantului informat al pacientului pentru tratament nu inlatura responsabilitatea medicului pentru eventualele greseli profesionale.

3. *Secretul profesional este obligatoriu, cu exceptia situatiilor prevazute de lege.*

Fac obiectul secretului profesional tot ceea ce medicul, in timpul exercitarii profesiei sale, a aflat direct sau indirect in legatura cu viata intima a bolnavului, a familiei, a apartinatorilor, precum si probleme de diagnostic, prognostic, tratament, diverse circumstante in legatura cu boala. Secretul profesional persista si dupa terminarea tratamentului sau decesul pacientului. Secretul profesional trebuie pastrat si fata de apartinatori, daca pacientul nu doreste altfel.

Secretul profesional trebuie pastrat fata de colegi, cadre sanitare si institutiile medicale care nu sunt implicate in actul medical al pacientului in cauza. În comunicările stiintifice cazurile vor fi in asa fel prezentate incat identitatea bolnavului sa nu poata fi recunoscuta.

În cazul in care nu este contrar intereselor pacientului, medicul curant va permite accesul mass-media la pacient numai cu acceptul acestuia. Medicii sefi ai unitatilor medicale sunt obligati sa ia toate masurile in asa fel incat accesul mass-media la pacient sa se faca numai cu acceptul medicului curant si al pacientului. Acordarea de informatii cu privire la un anumit caz se poate face numai cu acordul pacientului, al medicului curant si al sefului unitatii medicale.

Evidentele medicale trebuie pastrate ca materiale secrete profesionale.

4. Reguli generale de comportament in activitatea medicala

Medicul nu poate trata un pacient fara a-l examina medical in prealabil, personal. Numai in cazuri exceptionale, de urgenta sau in cazuri de forta majora (imbolnaviri pe nave maritime aflate in mers, pe avioane in zbor, locuri inaccesibile, pandemie, etc.) se vor da indicatii de tratament prin mijloace de telecomunicatii.

Medicul poate executa o activitate medicala doar daca are pregatire si practica suficienta pentru aceasta. Aceasta prevedere nu se aplica in cazuri de urgenta vitala, care nu poate fi rezolvata altfel.

Medicul poate utiliza numai aparate de diagnostic sau tratament autorizate si pentru manuirea carora are pregatire ori suficienta practica.

Daca in urma examinarii sau in cursul tratamentului medicul considera ca nu are suficiente cunostinte ori experienta pentru a asigura o asistenta corespunzatoare, va solicita un consult, prin orice mijloace, cu alti specialisti sau va indruma bolnavul catre acestia.

În caz de pericol de moarte iminent, medicul va ramane langa pacient atat timp cat este nevoie de ajutorul lui profesional. Pacientul nevindecabil va fi tratat cu aceeași grija și aceeași atenție ca și cel care are șanse de vindecare.

Medicul va informa pacientul asupra bolii acestuia, tratamentului necesar și a șanselor de însănătoșire.

Medicul va evita sa trezeasca prin comportamentul lui imaginea unei boli mai grave decat este ea in realitate. Medicul va pastra o atitudine de stricta neutralitate și neamestec în problemele familiale ale bolnavului, exprimându-și parerea numai dacă este solicitat și numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății bolnavului.

Medicul nu trebuie sa se implice in problemele legate de interesele materiale din familia bolnavului sau.

5. Obligativitatea acordarii asistentei medicale

Medicul care se gaseste in prezenta unui bolnav sau ranit in pericol are obligatia sa ii acorde asistenta la nivelul posibilitatilor momentului si locului ori sa se asigure ca cel in cauza primeste ingrijirile necesare.

În caz de calamitati naturale sau accidentari in masa, medicul este obligat sa raspunda la chemare, chiar sa isi ofere de bunavoie serviciile medicale imediat ce a luat cunostinta despre eveniment.

Medicul poate refuza acordarea de ingrijiri de sanatate din motive personale sau profesionale temeinice, indrumand pacientul spre alte surse de ingrijire medicala, cu exceptia situatiilor de urgenta. Medicul este obligat sa puna la dispozitie confratelui care preia pacientul toate informatiile medicale referitoare la caz.

6. Întretinerea si folosirea cunostintelor profesionale.

Educatia medicala continua

Medicii au datoria de a-si perfectiona continuu cunostintele profesionale. În folosirea unor metode terapeutice noi trebuie sa primeze interesul pacientului, iar acestea nu pot fi utilizate decat dupa evaluarea raportului risc-beneficiu.

7. Integritatea si imaginea medicului

Medicul trebuie sa fie model de comportament etico-profesional, contribuind la cresterea nivelului sau profesional si moral, a autoritatii si prestigiului profesiei medicale pentru a merita stima si increderea pacientilor si a colaboratorilor.

Medicul nu trebuie sa se foloseasca de un mandat electiv, o functie administrativa sau de alte autoritati pentru a-si creste clientela.

Medicul poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregătirii sale profesionale. Informările privind serviciile medicale sunt acceptate, cu condiția să fie corecte, și se pot referi la:

- a) sediul profesional, orele de funcționare, conducerea instituției medicale;
- b) specialitatea și titlul medicului;
- c) metodele de diagnostic și tratament folosite. Aceste informații trebuie să se refere numai la metode de diagnostic și tratament fundamentate științific și acceptate în lumea medicală. Nu trebuie să conțină informații eronate sau care ar putea induce pacientii în eroare;
- d) tarifele percepute.

Aceste informații nu trebuie să inducă pacienților impresia că neapelarea la serviciile medicului respectiv le poate pune în pericol starea de sănătate fizică sau psihică.

Medicul nu poate face reclama unor medicamente sau bunuri medicale de consum. Menționarea denumirii unor medicamente sau bunuri medicale în cuprinsul unor articole, cărți, făcută în scop științific, nu se consideră reclama.

Medicul nu trebuie să facă propagandă în mediile nemedicale sau chiar medicale unor procedee de diagnostic ori tratament insuficient probate, fără să sublinieze și rezervele ce se impun.

Este contrară eticii înțelegerea dintre doi medici, între medic și farmacist sau între medic și un cadru auxiliar pentru obținerea de avantaje materiale.

Este interzisă medicului practician implicarea în distribuirea unor remedii, aparate sau produse medicamentoase autorizate ori neautorizate.

Este interzisă practicarea de către medic a unor activități care dezonorează profesia medicală. Orice medic trebuie să se abțină, chiar în afara vieții profesionale, de la acte de natură să ducă la desconsiderarea acesteia.

Medicul nu poate fi obligat să își exercite profesia în condiții ce ar putea compromite calitatea îngrijirilor medicale și a actelor sale profesionale, cu excepția urgențelor medico-chirurgicale vitale.

Medicul nu poate propune sau aplica pacientului ca benefice ori lipsite de riscuri remedii sau procedee iluzorii ori insuficient probate. Orice practică nestiințifică este interzisă.

Este interzisă acordarea de facilități, colaborarea sau sprijinirea oricărei persoane care practică ilegal medicina. Medicul are obligația de a sesiza existența unor astfel de situații colegiului teritorial al medicilor.

8. Onorarii și atragerea bolnavilor

Este interzisă emiterea oricărui document medical care ar aduce pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit.

Este interzisă medicului practicarea concurenței neloiale, inclusiv prin practicarea unor tarife minimale, vadit disproportionale față de costul real al serviciului medical, în scopul atragerii clientelei. Este admis serviciul gratuit în scopuri filantropice, cu informarea colegiului teritorial al medicilor cel mai târziu la 3 zile după acordarea asistenței medicale.

9. Îndatoriri față de bolnavi

Respectarea drepturilor persoanei

Medicul trebuie să respecte dreptul persoanei în privința opțiunii libere asupra medicului sau curant și chiar să faciliteze această posibilitate.

Un medic care este solicitat sau are obligația să examineze o persoană privată de libertate ori să dea îngrijiri în mediu carceral nu poate nici direct, nici indirect, fie și numai prin simpla prezență, să cauzioneze sau să favorizeze atingerea integrității fizice ori psihice a vreunui detinut, inclusiv a demnității acestuia. Dacă medicul constată că persoana privată de libertate a suportat maltratări, are obligația să informeze autoritatea judiciară.

10. Relatia cu pacientul

Exercitarea profesiei medicale nu trebuie facuta impersonal, ci incercand stabilirea unei relatii umane cu pacientul, pentru ca, la nevoie, compasiunea din partea medicului sa nu para un act formal.

Este interzis ca medicul curant sa intretina relatii sexuale cu pacientii sai sau sa-i supuna pe acestia unor acte degradante pentru fiinta umana.

Medicul trebuie sa dea dovada de diligena maxima in stabilirea diagnosticului, tratamentului adecvat si in evitarea complicatiilor previzibile la pacientul aflat in ingrijirea sa.

Prescriptiile medicale trebuie formulate cat mai clar, medicul asigurandu-se ca a fost inteles complet de catre bolnav si anturajul acestuia, mergand pana la incercarea de a supraveghea executarea tratamentului.

Din momentul in care a raspuns unei solicitari, medicul este automat angajat moral sa asigure bolnavului in cauza ingrijiri constiincioase si devotate, inclusiv prin trimiterea pacientului la o unitate medicala sau la un specialist cu competente superioare.

Medicul curant are obligatia de a face toate demersurile medicale pentru a facilita pacientului sau obtinerea drepturilor sale ce decurg din starea de boala.

În caz de razboi, cataclisme, epidemii si atentate, medicul nu are dreptul sa isi abandoneze bolnavii, cu exceptia unui ordin formal al unei autoritati competente in conformitate cu legea.

11. Consimtamantul

Pentru orice interventie medicala diagnostica sau terapeutica este necesar consimtamantul informat al pacientului.

Consimtamantul pacientului va fi exprimat in conditiile legii. Consimtamantul va fi dat dupa informarea pacientului asupra diagnosticului, prognosticului, alternativelor terapeutice, cu riscurile si beneficiile acestora.

În situatia pacientilor minori, incompetenti sau care nu isi pot exprima vointa, consimtamantul va apartine reprezentantilor legali. Daca medicul curant apreciaza ca decizia reprezentantului legal nu este in interesul pacientului, se constituie o comisie de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul si a lua decizia.

În situatii de urgenta, cand este pusa in pericol viata pacientului, iar acesta nu isi poate exprima vointa si rudele sau reprezentantii legali nu pot fi contactati, consimtamantul este implicit, iar medicul va face tot ceea ce este posibil pentru salvarea pacientului, urmand ca informarea acestuia sa se faca ulterior.

Prognosticul grav va fi impartasit pacientului cu prudenta si tact, tinandu-se cont de starea psihica a acestuia. Prognosticul va fi dezvaluit si familiei doar daca pacientul consimte la aceasta. În cazul in care se considera ca dezvaluirea prognosticului infaust va dauna pacientului sau atunci cand acesta nu doreste sa afle, prognosticul poate fi dezvaluit familiei.

12. Probleme ale ingrijirii minorilor

Medicul trebuie sa fie aparatorul intereselor medicale ale copilului bolnav atunci cand apreciaza ca starea de sanatate a copilului nu este bine inteleasa sau nu este suficient de bine protejata de anturaj.

Daca medicul apreciaza ca un minor este victima unei agresiuni sau privatiuni, are obligatia de a-l proteja uzand de prudenta si anuntand autoritatea competenta.

13. Eliberarea de documente

Este interzisa eliberarea pentru bolnav a unor certificate de complezenta sau a unor rapoarte tendentioase. Orice act medical va oglindi realitatea obiectiva.

Medicul poate emite certificate, atestate si documente permise de lege, pe baza propriilor sale constatari si a examenelor necesare in acest scop.

Este interzis ca informatiile medicale sa fie prezentate deformat sau ascunse.

Documentele medicale vor respecta forma prevazuta de lege. Documentele medicale nu trebuie sa contina mai multe date decat este necesar scopului pentru care acestea sunt intocmite si eliberate.

Persoana la care se refera documentul medical emis are dreptul de a fi informata cu privire la continutul acestuia.

14. Îndatoriri față de public

Medicul chemat într-o familie ori colectivitate trebuie să se îngrijească de respectarea regulilor de igienă și de profilaxie. El va semnala bolnavului și anturajului responsabilitatea ce revine acestora față de ei înșiși, dar și față de comunitate și colectivitate.

Medicul are obligația morală de a aduce la cunoștința organelor competente orice situație de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

15. Relațiile medicului cu colegii și colaboratorii. Confraternitatea

Medicul va trebui să își trateze confratii așa cum ar dori el înșiși să fie tratat de ei. În baza spiritului de corp, medicii își datorează asistența morală. Schimbul de informații între medici privind pacienții trebuie să se facă obiectiv și în timp util, în așa fel încât asistența medicală a pacienților să fie optimă.

Dacă un medic are neînțelegeri cu un confrate, trebuie să prevaleze concilierea potrivit Statutului Colegiului Medicilor din România. Este interzisă răspândirea de comentarii ce ar putea să prejudicieze reputația profesională a unui confrate. Medicii trebuie să ia apărarea unui confrate atacat pe nedrept.

Constituie încălcarea a regulilor etice blamarea și defaimarea colegilor (critica pregătirii sau activității lor medicale) în fața bolnavilor, aparținătorilor, a personalului sanitar etc., precum și orice expresie sau act capabil să zdruncine încrederea în medicul curant și autoritatea acestuia.

Atunci când un medic ia cunoștința despre greseli etice sau profesionale care aduc atingere imaginii profesiei, comise de către un coleg, trebuie să ia atitudine cu tact, încercând să discute problema cu confratele în cauză. Dacă aceasta nu da rezultate, medicul are obligația să discute cazul în cadrul Colegiului Medicilor din România, înainte de a se adresa autorităților competente.

16. Consultul medical

Ori de câte ori medicul consideră necesar să ceară părerea unui coleg pentru elucidarea diagnosticului, formularea planului terapeutic sau a indicației unei intervenții, acesta va propune, de acord cu bolnavul sau aparținătorii lui și ținând cont de preferințele acestuia, un consult cu alți confrati.

Consultul este organizat de medicul curant și este recomandabil ca medicii chemați pentru consult să examineze bolnavul în prezența medicului curant. Apoi medicii se retrag pentru a discuta cazul. După ce au cazut de acord, medicul curant comunică bolnavului sau aparținătorului rezultatul consultului. Dacă există divergențe de păreri, se va proceda, după caz, la completarea examenelor, internarea în spital, largirea consultului prin invitarea altor specialiști etc.

În consultul medical se va păstra o atmosferă de stimă și respect reciproc, nu se va manifesta superioritate față de medicul curant. Discuția cazului și observațiile critice nu se vor face în fața bolnavului sau a altor persoane străine, chiar dacă este vorba de medici subordonați.

Un medic care a fost chemat pentru un consult nu trebuie să revada ulterior pacientul din proprie inițiativă și fără aprobarea medicului curant. În cazul colaborării mai multor medici pentru examinarea sau tratamentul aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea personală. Este interzis transferul de sarcini și responsabilități privind indicațiile de investigații, prescrierea de medicamente sau concedii medicale către alți medici care nu au participat la consultul medical.

Daca in urma unui consult avizul celor chemati difera fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat. Medicul curant este liber sa se retraga daca parerea medicilor chemati la consult prevaleaza in opinia pacientului sau a anturajului acestuia.

Pacientul aflat in tratamentul unui coleg poate fi asistat de orice confrate pentru probleme incidente urgente, cu informarea prealabila sau ulterioara a medicului. Daca propunerea pentru un consult medical vine din partea pacientului sau a anturajului acestuia, medicul are obligatia organizarii modalitatii de consult.

În cazul in care medicul curant nu este de acord, se poate retrage fara explicatii. În urma consultului se va redacta un document semnat de participanti. Daca documentul nu este redactat, se considera ca participantii la consult sustin punctul de vedere al medicului curant.

17. Raporturi cu alti profesionisti sanitari

Medicii vor avea raporturi bune, in interesul pacientilor, cu ceilalti profesionisti din domeniul medical.

18. Situatii speciale

Reguli privind cercetarea medicala pe subiecti umani

Cercetarea medicala pe subiecti umani se face cu respectarea prevederilor conventiilor si declaratiilor internationale la care Romania este parte semnatară.

Medicul implicat in cercetarea biomedicala are datoria de a promova si proteja viata, sanatatea, intimitatea si demnitatea subiectilor umani care participa la cercetare. În desfasurarea cercetarii medicale pe subiecti umani trebuie acordata o protectie deosebita populatiilor vulnerabile, cum ar fi:

- a) persoane dezavantajate din punct de vedere economic si medical;
- b) persoane care nu isi pot da consimtamantul pentru participarea intr-o cercetare medicala (minori, persoane incompetente, persoane care datorita starii lor nu isi pot exprima vointa);
- c) persoane care sunt susceptibile a-si da consimtamantul sub presiune (de exemplu, persoane in detentie, militari);
- d) persoane care nu beneficiaza personal din cercetare;
- e) persoane pentru care cercetarea medicala este combinata cu ingrijirea medicala.

În cercetarea pe subiecti umani, binele individului primeaza asupra binelui societatii in general si al stiintei. Cercetarea medicala in scopul progresului medical trebuie sa se faca doar in ultima instanta pe subiecti umani. Aceasta trebuie sa se efectueze in conformitate cu datele stiintifice existente, cu alte surse relevante de informare si cu datele obtinute din experimentarea pe animale, atunci cand aceasta este posibila. Principalul scop al cercetarii medicale pe subiecti umani este de a imbunatati metodele profilactice, diagnostice si de tratament, intelegerea etiologiei si a patogenzei unei afectiuni.

Nu se poate intreprinde nici o cercetare pe o persoana, decat daca sunt intrunite cumulativ urmatoarele conditii:

- a) nu exista nici o metoda alternativa la cercetarea pe fiinte umane, de eficacitate comparabila;
- b) riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproportionale in comparatie cu beneficiile potentiale ale cercetarii;
- c) proiectul de cercetare a fost aprobat de instanta competenta dupa ce a facut obiectul unei examinari independente asupra pertinentei sale stiintifice, inclusiv al unei evaluari a importantei obiectivului cercetarii, precum si al unei examinari pluridisciplinare a acceptabilitatii sale pe plan etic;
- d) persoana pe care se fac cercetari este informata asupra drepturilor sale si asupra garantiilor pentru protectia sa;
- e) exista consimtamantul participantilor.

f) Protocolul cercetării trebuie să fie evaluat de o comisie de etică, formată din persoane independente față de cercetători sau sponsori. Comisia de etică ce efectuează evaluarea proiectului trebuie să fie informată cu privire la desfășurarea cercetării și are dreptul de a monitoriza cercetările în derulare. Cercetarea medicală pe subiecți umani trebuie să fie efectuată numai de către persoane calificate în acest sens. Această persoană are responsabilitatea privind subiecții implicați în cercetare, chiar dacă aceștia și-au exprimat consimțământul informat pentru participare. Experimentul clinic (cercetarea fără scop terapeutic) este admisibil din punct de vedere etic dacă nu comportă nici un risc serios previzibil. Cercetătorii care conduc experimentul clinic sunt obligați să îl întrerupă dacă apare pericolul vătămării sănătății subiectului sau când acesta cere sistarea experimentului. Cercetarea medicală pe subiecți umani se poate derula doar dacă potențialele beneficii sunt superioare riscurilor.

Impunerea cu forță sau prin inducerea în eroare a experimentului pe om constituie o gravă încălcare a principiilor eticii medicale. Participarea subiecților umani în cercetare se poate face numai voluntar și numai după ce aceștia au fost informați adecvat cu privire la: scopurile, metodele cercetării, riscurile și beneficiile anticipate. De asemenea, subiecții trebuie informați că se pot retrage oricând din cercetare, fără ca acest lucru să îi prejudicieze în vreun fel. Consimțământul informat al participanților trebuie luat cu respectarea prevederilor legale.

Refuzul unui pacient de a participa într-o cercetare nu trebuie să influențeze calitatea relației medic-pacient. În cazul minorilor, consimțământul va fi obținut de la apărătorii sau de la reprezentantul legal, fiind necesar și acceptul minorului de a participa în cercetare. Este necesar un maximum de prudență în a utiliza minorii în experimentele medicale și numai dacă riscurile sunt minime.

În cazul persoanelor incompetente sau incapabile de a-și exprima voința, consimțământul va fi obținut de la apărătorii sau de la reprezentanții legali.

Includerea în cercetarea medicală a subiecților incompetenți sau care nu își pot exprima voința se va face numai atunci când cercetarea nu poate fi efectuată folosindu-se persoane competente (condiția fizică sau psihică ce împiedică obținerea consimțământului informat este o caracteristică necesară a populației incluse în studiu) și numai dacă riscurile sunt minore. Medicul trebuie să ia toate măsurile necesare pentru protejarea intimității subiecților participanți în cercetare, pentru păstrarea confidențialității informațiilor despre subiecți, și trebuie să minimalizeze pe cât posibil impactul cercetării asupra integrității fizice, mentale și a personalității acestora.

Cercetările făcute în scop terapeutic constituie aplicarea pentru prima dată la om a unor procedee medicale sau chirurgicale și se vor face exclusiv în scop curativ. În asemenea cercetări trebuie să existe o proporționalitate justă, în favoarea bolnavului, între riscurile procedurii noi și gravitatea cazului; pericolele posibile ale procedurii noi să nu întrecă în gravitate evoluția probabilă a bolii de bază sau a tratamentelor cunoscute și aplicate până în prezent.

Folosirea unui placebo în cercetări medicale combinate cu îngrijirea pacienților este admisă numai atunci când nu există metode profilactice, diagnostice sau terapeutice demonstrate pentru subiecții participanți ori atunci când pacienții care primesc placebo nu sunt expuși unor riscuri suplimentare.

Participanții într-o cercetare medicală trebuie să aibă acces la beneficiile rezultate din aceasta, după încheierea cercetării.

Publicarea rezultatelor unei cercetări medicale pe subiecți umani se va face cu respectarea acurateții datelor și numai în condițiile în care sunt respectate normele etice naționale și internaționale care guvernează cercetarea medicală pe subiecți umani. Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.

În toate cazurile de cercetări clinice, pentru verificarea pe om a eficacității unor metode de diagnostic sau de tratament se va respecta riguros condiția consimțământului voluntar al subiectului.

Experimentarea umană trebuie să respecte un număr de reguli:

- a) sa fie precedata de o serioasa experimentare pe animal;
  - b) subiectul sa accepte voluntar, sa fie major, in stare de libertate si perfect informat despre riscuri;
  - c) in cazul unor maladii incurabile, la subiecti in stadiul terminal, remediul nu trebuie sa provoace suferinta suplimentare si sa existe sanse rezonabile de a fi util;
  - d) nu pot fi experimentate remedii care ar altera psihicul sau constiinta morala.
- Se interzice orice activitate terapeutica sau experimentală pe om din simple ratiuni de orgoliu profesional ori stiintific, de al carei rezultat nu poate beneficia majoritatea indivizilor sau care lezeaza principiile culturale ori morale ale comunitatii. Experimentele privind clonarea fiintei umane sunt interzise.

19. Exercițiul medicinei de expertiza judiciara

Subiectul va fi informat in prealabil despre sensul examinarii, de catre expertul care nu a avut niciodata nici o relatie de un gen oarecare cu cel expertizat, ceea ce i-ar putea influenta rationamentele. În acest din urma caz expertul are obligatia de a se recuza, informand forurile competente cu privire la motivele recuzarii. Expertizatul il poate recuza pe expert, acesta trebuind sa se supuna dorintei expertizatului. Raportul final nu va contine decat elemente de raspuns la chestiunile puse in decizia de numire a expertului. În rest, expertul este supus secretului profesional.

20. Atentarea la viata si integritatea fizica a bolnavului. Eutanasia

Medicul trebuie sa incerce reducerea suferintei bolnavului incurabil, asigurand demnitatea muribundului. Se interzice cu desavarsire eutanasia, adica utilizarea unor substante sau mijloace in scopul de a provoca decesul unui bolnav, indiferent de gravitatea si prognosticul bolii, chiar daca a fost cerut insistent de un bolnav perfect constient.

Medicul nu va asista sau indemna la sinucideri ori autovatamari prin sfaturi, recomandari, imprumutarea de instrumente, oferirea de mijloace. Medicul va refuza orice explicatie sau ajutor in acest sens. Nici o mutilare nu poate fi practicata fara o justificare medicala evidenta, serios documentata si fara consimtamantul informat al pacientului, cu exceptia situatiilor de urgenta cu risc vital.

Prin actele sale profesionale, de investigare sau terapeutice, medicul nu trebuie sa supuna pacientul nici unui risc nejustificat, chiar daca exista cererea expresa a acestuia din urma.

Înteruperea de sarcina poate fi practicata in cazurile si in conditiile prevazute de lege. Orice medic este liber sa refuze fara explicatii cererea de intrerupere voluntara a sarcinii.

Capitolul V - ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI

1. *Principii generale*

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea ori de câte ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
- f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
- g) în exercitarea profesiei farmaciștii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- h) farmaciștii trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.

În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordantă cu etica profesiei și să își asume responsabilitatea. Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei.

Colegiul Farmaciștilor din România garantează menținerea standardelor profesionale la cel mai înalt nivel posibil, în scopul ocrotirii sănătății publice, prin supravegherea respectării de către farmaciști a îndatoririlor profesionale și a eticii profesionale, precum și prin apărarea independenței, onoarei și demnității profesionale.

Standarde deontologice

2. *Responsabilitatea personală și independența farmaciștilor*

În vederea îndeplinirii atribuțiilor, farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

- a) să își exercite profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- b) să își îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;
- c) să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independența profesională;
- d) să accepte acele posturi pentru care are competența și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiunii la standardele necesare;
- e) să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competentă autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;
- f) să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
- g) să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
- h) să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;
- i) să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;

j) să se asigure că serviciile sale au fost percepute și înțelese corect de pacient, încurajându-l să participe activ la reușita tratamentului;

k) să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii.

Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.

Înainte de a-și asuma o funcție de conducere, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.

3. În exercitarea funcției, farmacistul-șef are următoarele obligații:

- a) trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
- b) trebuie să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
- c) trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;
- d) se asigură că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;
- e) trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
- f) se asigură că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților profesionale;
- g) se asigură că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;
- h) se asigură că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
- i) are datoria să notifice colegiului pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;
- j) trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți pentru îndeplinirea stagiului de practică în unitatea pe care o conduce.

4. Competența profesională

Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregătirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competența necesară.

În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

- a) să își planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România;
- b) să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanent;
- c) să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

5. Confidențialitatea

Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.

Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale.

Informațiile pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:

- a) când pacientul și-a dat consimțământul scris;
- b) când tutorele pacientului a consimțit în scris, dacă vârsta pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
- c) când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- d) stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;

e) în alte situații prevăzute de lege.

Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele reguli:

- a) să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- b) să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
- c) să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

6. Relațiile de colaborare ale farmacistului

În exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confracții săi. În acest sens:

- a) toți farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- b) farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; dacă nu reușesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- c) farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunăvoință și colegialitate;
- d) farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.

În interesul pacientului și al publicului în general, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alți membri ai echipei de sănătate. În acest sens:

- a) farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametri optimi și în interesul acestuia;
- b) în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului;
- c) farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

7. Concurența neloială

Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.

Se consideră a fi practici neloiale, fără a fi limitative, următoarele activități:

- a) atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă;
- b) folosirea de funcția deținută sau de mandatul încredințat în cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienți.

Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

8. Publicitatea

Orice informație furnizată publicului de către farmacist în legătură cu serviciile de sănătate oferite trebuie să fie corectă, decentă, legală și onestă.

Orice informație și material promoțional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv.

În scopul promovării unor servicii proprii, farmaciștii trebuie să se abțină de la a defăima serviciile profesionale ale altor confracți.

Farmacistul trebuie să se abțină de la orice procedee sau mijloace contrare demnității profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-și alege singur farmacistul.

Pe tot timpul exercitării profesiei, farmacistul trebuie să se asigure că acțiunile de promovare a medicamentelor, în care este implicat sau care au loc în unitățile în care el lucrează, sunt în conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor.

Farmacistul se va asigura că promovarea medicamentelor nu implică obligarea pacientului de a cumpăra sau de a primi medicamente nedorite sau în exces, în locul celor dorite sau împreună cu acestea.

9. Servicii farmaceutice de urgență

(1) Pentru asigurarea continuității asistenței cu medicamente a populației, farmaciștii trebuie să furnizeze, în condițiile legii, servicii farmaceutice de urgență.

(2) Furnizarea serviciilor farmaceutice de urgență se va face cu respectarea următoarelor principii:

- a) farmacistul va utiliza toate cunoștințele sale profesionale pentru a veni în sprijinul pacientului;
- b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita pacientului sau aparținătorului acestuia toate informațiile legate de urgența cererii sale, respectiv medicația curentă, existența altor afecțiuni sau alergii, precum și alte aspecte care pot influența decizia farmacistului;
- c) decizia farmacistului va fi luată avându-se în vedere și afecțiunea pentru care se solicită medicamentul, grupa terapeutică din care face parte medicamentul, efectele adverse și contraindicațiile;
- d) în funcție de gravitatea situației prezentate, farmacistul va încerca să ia legătura cu medicul curant al pacientului sau cu un alt medic;
- e) dozele eliberate pot fi pentru maximum 24 de ore, în zilele lucrătoare, și pentru maximum 72 de ore, pentru sfârșitul de săptămână și sărbătorile legale;
- f) orice intervenție de acest tip va fi însoțită de recomandarea farmacistului ca pacientul să se adreseze imediat medicului;
- g) în cazul copiilor, eliberarea unui medicament va fi însoțită de recomandarea către părinți de a consulta în cel mai scurt timp medicul de familie sau de a apela la serviciul de urgență;
- h) medicamentele psihotrope și stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgență.

Pentru a realiza în condiții bune serviciile farmaceutice de urgență, farmacistul este obligat să acorde primul ajutor, în limita competențelor sale, și să solicite intervenția serviciilor specializate, informând asupra măsurilor luate din proprie inițiativă.

(1) Farmacistul poate elibera medicamente fără prescripție medicală în următoarele situații:

a) pacientul este bolnav cronic și este cunoscut de către farmacist sau se află în evidențele farmaciei ca utilizator al medicamentului solicitat, dar din diverse motive nu a putut ajunge la medic;

b) pacientul nu posedă o prescripție medicală, dar prezintă un bilet de ieșire din spital, o scrisoare medicală etc.;

c) pacientul prezintă o prescripție a cărei valabilitate a expirat;

d) pacientul prezintă o schemă de tratament parafată de medicul prescriptor;

e) pacientul este în tranzit și nu își poate continua tratamentul;

f) alte situații de urgență în care farmacistul va decide, după caz, eliberarea unui medicament pe o durată limitată, până la obținerea unei prescripții, cu îndrumarea pacientului către medicul de familie, centrul de sănătate sau permanență, compartimentul ori unitatea de primire a urgențelor sau apelarea numărului de urgență 112.

(2) Farmaciile din mediul rural pot furniza servicii farmaceutice de urgență și în situația în care în localitate nu există cabinete medicale sau medicul nu este prezent.

Când nu poate să acorde pacientului serviciul solicitat, farmacistul trebuie să îndrume pacientul spre un serviciu specializat de asistență medicală.

În cazuri urgente, farmacistul trebuie să acorde asistență pacienților, dacă este solicitat, și în afara programului farmaciei.

10. Incompatibilități

(1) Se recunoaște ca activitate profesională activitatea desfășurată în mod legal de farmaciști în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:

- a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
- b) fabricarea și controlul medicamentelor;
- c) controlul medicamentelor într-un laborator pentru controlul medicamentelor;
- d) depozitarea, conservarea și distribuirea medicamentelor angro;
- e) prepararea, controlul, depozitarea și distribuția medicamentelor în farmacii deschise publicului;
- f) prepararea, controlul, depozitarea și eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
- g) acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.

(2) Farmacistul, în conformitate cu pregătirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:

- a) colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului;
- b) farmacovigilență;
- c) fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și distribuția produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igienico-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substanțelor farmaceutice active și auxiliare;
- d) analize în laboratoare de biochimie, toxicologie și igienă a mediului și alimentelor;
- e) marketing și management farmaceutic;
- f) activități didactice, cercetare sau administrație sanitară.

(3) În toate activitățile prevăzute la alin. (1) farmacistul are deplină răspundere și drept de decizie.

Exercitarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:

- a) exercitarea concomitentă a profesiei de medic;
- b) starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
- c) comerciant persoană fizică;
- d) exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;
- e) calitatea de lucrător comercial sau agent comercial;
- f) angajat al altor unități decât cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutică, producția ori distribuția de medicamente.

Dacă în termen de 15 zile de la notificarea făcută de Colegiul Farmaciștilor din România farmacistul aflat într-o situație de incompatibilitate nu renunță la activitatea incompatibilă cu profesia de farmacist, se suspendă de drept calitatea de membru al Colegiului Farmaciștilor din România și dreptul de exercitare a profesiei de farmacist.

(1) Farmaciștii care ocupă funcții publice în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății, în cadrul autorităților de sănătate publică județene și a municipiului București, în cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și, respectiv, în cadrul caselor de asigurări de sănătate județene și a municipiului București pot desfășura în afara programului normal de lucru, în condițiile legii, activități profesionale, potrivit calificării pe care o dețin exclusiv în unități sanitare sau farmaceutice private.

(2) Farmaciștilor prevăzuți la alin. (1) li se aplică în mod corespunzător prevederile art. 35 alin.

(1) și (3) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

11. Dispoziții finale

Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a regulilor de bună practică profesională, a Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte

săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmaciștilor din România.

Orice comportament în exercitarea profesiei care încalcă principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamații privind încălcarea eticii profesionale de către farmacist.

Capitolul VI - ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI ȘI CHIMISTULUI

Dispoziții generale

Conținutul și caracteristicile activității biochimistului, biologului și chimistului sunt:

- a) efectuează investigații de laborator conform pregătirii și specializării;
- b) participă la programe de control privind starea de sănătate a populației;
- c) participă la formarea teoretică și practică a viitorilor specialiști care au inclusă practica de laborator în programele de pregătire;
- d) participă, împreună cu medicii și alte categorii de personal, la cercetarea în domeniul medical;
- e) participă, împreună cu alte categorii de personal, la protejarea mediului ambiant.

Norme de etică și deontologie profesională

În exercitarea profesiei, biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar respectă demnitatea ființei umane și principiile eticii, dând dovadă de responsabilitate profesională și morală, acționând întotdeauna în interesul pacientului, al familiei pacientului și al comunității.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar sunt obligați să păstreze secretul profesional.

Litigiile sau abaterile de la etica profesională se analizează și măsurile se iau, după caz, de către șeful echipei medicale sau de conducerea unității ori de către Colegiul Medicilor din România, împreună cu Ordinul Biochimistilor, Biologilor și Chimistilor, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimistilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

Relații care se stabilesc în exercitarea profesiei de biochimist, biolog și chimist din sistemul sanitar

Activitatea biochimistului, biologului și chimistului din sistemul sanitar se desfășoară individual sau în cadrul unor colective mixte.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar colaborează cu medicul și recunosc rolul coordonator al acestuia, precum și cu ceilalți membri ai colectivului, participând la menținerea relațiilor amiabile în cadrul acestuia și contribuind la asigurarea calității actului medical.

Membrii Ordinului Biochimistilor, Biologilor și Chimistilor în sistemul sanitar din România sunt obligați să aplice parafa cuprinzând numele, prenumele, gradul și specialitatea pe toate buletinele pentru analizele pe care le efectuează.

Relațiile dintre biochimiști, biologi și chimiști din sistemul sanitar se bazează pe corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimistilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

Dispoziții finale

Biochimiștii,ologii și chimiștii din Spitalul Județean de Urgență Reșița sunt obligați să respecte prevederile prezentei legi și reglementările specifice sectorului în care își desfășoară activitatea.

Capitolul VII - ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI

Exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică se realizează cu respectarea principiilor cuprinse în Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, precum și în HG nr. 788/2005 privind aplicarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, dar și a principiilor și standardelor prezentate în continuare.

1. Principiul respectării drepturilor și demnității oricărei persoane

Psihologii vor avea permanent în atenție faptul ca orice persoana are dreptul sa-i fie apreciata valoarea înnascuta de fiinta umana si aceasta valoare nu este sporita sau diminuata de cultura, nationalitate, etnie, culoare sau rasa, religie, sex sau orientare sexuala, statut marital, abilitati fizice sau intelectuale, vârsta, statut socio-economic sau orice alta caracteristica personala, conditie sau statut.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea urmatoarelor reguli:

- psihologii își desfășoară activitatea, manifestând respect față de trăirile, experiențele, cunoștințele, valorile, ideile, opiniile și opțiunile celorlalți;
- psihologii nu se angajă public în prejudicierea imaginii celorlalți și nu vor manifesta inechitate pe criterii de cultura, nationalitate, etnie, rasa, religie, sex, orientare sexuala și nici nu se angajează în remarci sau comportamente ce aduc prejudicii demnității celorlalți;
- psihologii evita ori refuza să participe la activități și practici ce nu respecta drepturile legale, civile, ori morale ale celorlalți;
- psihologii vor refuza să consilieze, să educe ori să furnizeze informații oricărei persoane care, după opinia lor, va utiliza cunoștințele și îndemânarea dobândită pentru a viola drepturile fundamentale ale omului;
- psihologii respecta drepturile celor care beneficiază de servicii psihologice;
- psihologii se vor asigura ca, sub nici o formă, consimțământul informat al clientului/participantului nu este dat în condiții de coerciție sau sub presiune;
- psihologii vor avea grijă ca, în furnizarea de servicii psihologice ori în activitatea de cercetare să nu violeze spațiul privat personal sau cultural al clientului/subiectului, fără o permisiune clară să facă acest lucru.

2. Principiul responsabilității profesionale și sociale

Psihologii manifesta o maxima responsabilitate pentru starea de bine a oricarui individ, a familiei, grupului ori comunitatii fata de care își exercita rolul de psihologi. Aceasta preocupare include atât pe cei direct cât și pe cei indirect implicați în activitățile lor, prioritate având cei direct implicați.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea urmatoarelor reguli:

- psihologii vor proteja și promova starea de bine evitând provocarea de daune clientilor, studentilor, participantilor la cercetare, colegilor de profesie și a celorlalți;
- psihologii vor respecta dreptul persoanei de a sista, fără nici o justificare, participarea sa la serviciul furnizat, în calitate de client, sau la activități de cercetare științifică, în calitate de subiect;
- psihologii vor contribui la dezvoltarea psihologiei ca știință și a societății în general, prin cercetarea liberă și prin exprimarea liberă a cunoștințelor și ideilor, excepție făcând activitățile ce intra în conflict cu prevederile prezentului Cod;
- psihologii vor susține cu responsabilitate rolul psihologiei ca profesie, în fața societății și vor promova și menține cele mai înalte standarde de calitate;

3.Principiul integritatii profesionale

Psihologii vor cauta sa manifeste cel mai înalt grad de integritate morala si profesionala în toate relatiile lor. Este de datoria psihologului sa prezinte onest pregatirea si calificarile sale oriunde se afla în relatii profesionale si de asemenea sa nu permita sau sa tolereze practicile incorecte si discriminatorii.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea urmatoarelor reguli:

- psihologii vor prezenta într-o maniera onesta domeniile de specialitate în care sunt atestati, competentele, afilierea si experienta profesionala, nefiind acceptate nici un fel de distorsiuni, omisiuni sau false prezentari în acest sens;
- psihologii nu practica, nu îngaduie, nu instiga si nu consimt sau faciliteaza, nici o forma de discriminare;
- psihologii vor onora angajamentele asumate prin orice tip de contract sau conventie;
- psihologii vor promova acuratetea, obiectivitatea, onestitatea si buna-credinta în activitatile lor profesionale. În aceste activitati psihologii nu vor fura, însela, si nu se vor angaja în fraudă, eludari, subterfugii sau denaturari intentionate ale faptelor;
- psihologii vor evita orice imixtiuni care afecteaza calitatea actului profesional, fie ca e vorba de interese personale, politice, de afaceri sau de alt tip;
- psihologii vor evita sa ofere recompense exagerate pentru a motiva un individ sau un grup sa participe într-o activitate care implica riscuri majore si previzibile;
- psihologii vor evita relatiile multiple (cu clientii, subiectii, angajati) si alte situatii care pot prezenta un conflict de interese sau care pot reduce capacitatea lor de a fi obiectivi si imparziali;
- psihologii vor evita sa participe la activitati care pot cauza daune imaginii psihologilor sau psihologiei ca profesie;
- psihologii vor fi reflexivi, deschisi si constienti de limitele lor personale si profesionale;
- psihologii nu vor contribui, fie singuri, fie în colaborare cu altii, la nici un fel de practici care pot viola libertatea individuala sau integritatea fizica sau psihologica a oricarei persoane.

4.Standarde etice generale

Cunoasterea competentelor

Psihologii au obligatia sa-si cunoasca foarte bine limitele de competenta în oferirea de servicii psihologice.

Servicii psihologice în acord cu competenta

Psihologii se vor angaja numai în acele activitati profesionale pentru care au competentele si atestarea necesare.

Prezentarea onesta a competentei

Psihologii nu vor prezenta fals limitele competentei lor si nu vor prezenta pregatirea sau formarea lor într-un mod care sa le favorizeze nemeritat pozitia sau imaginea publica, indiferent de tipul de activitate profesionala desfasurata.

Consultarea în caz de limita a competentei

În exercitarea profesiei, atunci când psihologii constata ca ajung într-un impas profesional, prin depasirea limitele de competenta, vor consulta colegii sau supervizorul.

Servicii psihologice în afara competentei

În cazul în care pentru un tip de serviciu psihologic solicitat nu exista standarde generale recunoscute, nici programe de formare profesionala, nici specialisti atestati si disponibili în acel domeniu si totusi psihologii sunt solicitati, acestia vor depune toate eforturi pentru obtinerea unui standard minimal de competenta având permanent grija sa protejeze clientii si pe toti cei implicati pentru a nu produce acestora daune sub o forma sau alta. În acest caz serviciul va continua pâna când solicitarea înceteaza sau pâna când un specialist cu competenta recunoscuta pentru acel tip de serviciu devine disponibil.

Pregatirea continua

Psihologii au obligatia sa depuna permanent un efort de mentinere si dezvoltare a competentelor lor prin informare permanenta, programe de formare profesionala de specialitate, consultari cu ceilalti specialisti din domeniu ori prin cercetari care sa conduca spre cresterea competentei profesionale.

Obiectivitatea

Psihologii au obligatia de a fi constienti de limitele procedurilor folosite, indiferent de tipul de activitate. Psihologii vor avea grija ca furnizarea serviciilor, cercetarea stiintifica, prezentarea rezultatelor si a concluziilor sa fie facuta cu maxima obiectivitate, evitând orice tendinta de prezentare partiala sau cu tenta subiectiva.

Afectarea competentei

Atunci când psihologii realizeaza ca din motive de sanatate ori din cauza unor probleme personale nu mai pot sa ofere în conditii de competenta o anumita activitate profesionala, acestia vor decide daca trebuie sa-si limiteze, suspende sau sa încheie respectiva activitate profesionala.

5. Standarde cu privire la relatiile umane

Respect si preocupare

În relatiile lor profesionale, psihologii vor manifesta preocupare fata de clienti, cautând sa nu produca acestora daune sau suferinta, iar daca acestea sunt inevitabile le vor minimiza pe cât posibil.

Evitarea hartuirii

Psihologii nu se vor angaja într-o forma sau alta de hartuire fie ca aceasta este sexuala, emotionala, verbala sau nonverbala.

Evitarea abuzului

Psihologii nu se vor angaja în comportamente de defaimare sau de abuz (fizic, sexual, emotional, verbal sau spiritual) fata de persoanele cu care vin în contact în timpul activitatii lor profesionale.

Evitarea relatiei multiple

Psihologii vor evita pe cât posibil relatiile multiple, adica relatiile în care psihologii îndeplinesc simultan mai multe roluri într-un context profesional.

Consimtamântul în caz de relatii cu terti

Psihologii vor clarifica natura relatiilor multiple pentru toate partile implicate înainte de obtinerea consimtamântului, fie ca ofera servicii psihologice ori conduc cercetari cu indivizi, familii, grupuri ori comunitati la cererea sau pentru a fi utilizate de catre terti.

A treia parte poate fi scoala, instanta judecatoreasca, diverse agentii guvernamentale, companii de asigurari, politia ori anumite institutii de finantare, etc.

Nonexploatarea

Psihologii nu vor exploata si nu vor profita, sub nici o forma, de persoanele fata de care, prin profesie sau pozitie, manifesta un ascendent de autoritate (clienti, angajati). Orice forma de exploatare sau abuz de autoritate fiind strict interzisa.

Participarea activa la decizii

Psihologii vor incuraja participarea activa la deciziile care îi afecteaza direct, respectând dorintele justificate si valorificând opiniile acestora, ori de câte ori este posibil.

Neintrarea în rol

Psihologii se vor abtine de la intrarea într-un rol profesional atunci când din motive de ordin personal, stiintific, legal, profesional, financiar: (1) poate fi afectata obiectivitatea, competenta sau eficienta activitatii lor profesionale (2) fata de clienti/subiecti exista riscul exploatarii sau producerii unor daune.

Urgentarea consimtamântului

Înainte de începerea oricarui tip de serviciu psihologic (evaluare, terapie, consiliere, etc.) psihologii vor obtine consimtamântul informat din partea tuturor persoanelor independente sau partial dependent implicate, exceptie făcând circumstantele în care exista nevoi urgente (de ex.

tentative sau actiuni suicidare). În astfel de circumstante, psihologii vor continua sa actioneze, cu asentimentul persoanei, dar vor cauta sa obtina cât se poate de repede consimtamântul informat.

Asigurarea consimtamântului

Psihologii se vor asigura ca în procesul de obtinere a consimtamântului informat urmatoarele puncte au fost înțelese: scopul si natura activitatii; responsabilitatile mutuale; beneficiile si riscurile; alternativele; circumstantele unei încetari a actiunii; optiunea de a refuza sau de a se retrage în orice moment, fara a suferi vreun prejudiciu; perioada de timp în care e valabil consimtamântul; modul în care se poate retrage consimtamântul daca se doreste acest lucru.

Delegarea de consimtamânt

În cazul în care, persoana care urmeaza sa beneficieze de un serviciu psihologic este în imposibilitatea de a-si da consimtamântul, se accepta obtinerea acestuia de la o persoana apropiata acesteia care poate sa-i apere interesele în mod legal sau de la o persoana autorizata care, conform legii, este în masura sa o reprezinte.

Continuitatea serviciului

Daca din motive de boala sau datorita unor evenimente survenite în viata psihologului acesta nu mai poate continua oferirea serviciului în bune conditii, va depune toate eforturile pentru a se asigura de continuitatea serviciului oferit, îndrumând clientul spre un coleg de profesie cu competenta necesara si pe cât posibil cu consimtamântul clientului.

Dreptul la opozitie

Cu exceptia cazurilor de forta majora, de urgenta (perturbari ale functionarii psihice, în termenii pericolului iminent, care necesita interventie imediata), psihologul actioneaza respectând dreptul clientului de a refuza sau a sista serviciul psihologic.

6. Standarde de confidentialitate

Înteruperea serviciului din motive de confidentialitate

Atunci când din motive bine întemeiate, psihologul nu mai poate pastra confidentialitatea, acesta va înceta sa mai ofere serviciul respectiv.

Protejarea confidentialitatii

Divulgarea, de catre psihologi, a unor informatii care le-au fost încredintate sau de care au luat cunostinta în virtutea profesiei, este interzisa, exceptie facând situatiile prevazute de lege.

Limitele confidentialitatii

Înainte de primirea consimtamântului psihologul va informa clientul cu privire la limitele confidentialitatii si conditiile în care acesta poate fi încalcata, precum si asupra posibilei utilizari a informatiilor rezultate în urma activitatii sale.

Dezvaluirea de informatii

Psihologii pot împartasi informatiile confidentiale cu altii numai cu consimtamântul celor vizati ori de o asa maniera încât cei vizati sa nu poata fi identificati, exceptie facând situatiile justificate de lege sau în circumstante de iminenta sau posibila vatamare fizica sau crima.

Confidentialitatea de colaborare

În cazul în care cu acelasi client lucreaza doi psihologi în acelasi timp, acestia vor colabora pe cât posibil, fara restrictii de confidentialitate, exceptie facând situatia în care exista o opozitie clara din partea clientului în acest sens.

Utilizarea informatiilor

Rezultatele, documentarile si notitele psihologului pot fi folosite numai într-o formula care pastreaza cu rigurozitate anonimatul.

Confidentialitatea fata de terti

În cazul în care exista terti implicati în activitatea profesionala a psihologului, acesta va clarifica cu partile implicate limitele confidentialitatii, conditiile de pastrare a confidentialitatii si nu va da curs nici unei solicitari, venite de la o terta parte în dezvaluirea de informatii confidentiale, decât în conditiile respectarii legi si limitelor confidentialitatii.

7. Standarde de conduita colegiala

Conduita colegiala

Psihologii vor manifesta fata de colegii lor de profesie, onestitate, corectitudine, si solidaritate, conduitele lor fiind în acord cu standardele profesionale.

Respect

Psihologii vor manifesta respect fata de colegii lor de profesie si nu vor exprima critici nefondate si etichetari la adresa activitatii lor profesionale.

Evitarea denigrării

Psihologii nu vor actiona, sub nici o forma, în maniera denigratoare la adresa colegilor de profesie si nu vor împiedica clientii sa beneficieze de serviciile lor, daca nu exista un motiv serios si cu implicatii etice în acest sens.

Responsabilitatea profesionala

Atunci când exista o intentie justificata de încetare a serviciului psihologic oferit clientului si de îndrumare a acestuia spre un alt coleg de profesie, psihologii vor mentine un contact suportiv si responsabil fata de clienti pâna când acel coleg își asuma continuarea serviciului în cauza.

Sprijinul colegial

Psihologii vor cauta sa sprijine pe cât posibil eforturile profesionale ale colegilor în limita disponibilitatilor participative si a timpului disponibil.

Concurenta neloiala

Psihologii nu vor practica concurenta neloiala. Sunt interzise si se considera concurenta neloiala urmatoarele: tentativa sau actiunea de atragere sau deturnare de clienti, prin denigrarea sau discreditarea altui psiholog; folosirea unei functii publice pe care psihologul o detine în scopul atragerii de clienti în interes propriu; furnizarea de date false privind competenta si/sau atestarea profesionala în scopul de a-l induce în eroare pe beneficiar.

8. Standarde de înregistrare, prelucrare si pastrare a datelor

Obtinerea permisiunii

Psihologii trebuie sa obtina permisiunea clientilor/subiectilor sau a reprezentantilor lor legali înainte de a efectua înregistrari audio, video sau scrise în timpul furnizarii serviciilor sau în cercetare.

Pastrarea datelor

Psihologii vor colecta numai acele date care sunt relevante pentru serviciul oferit si vor lua toate masurile pentru a proteja aceste informatii.

Protejarea datelor

Psihologii au datoria sa arhiveze in conditii de siguranta datele si informatiile obtinute in exercitarea profesiei de psiholog cu drept de libera practica, conform reglementărilor în vigoare.

Distrugerea datelor

La expirarea termenului de pastrare, daca psihologul renunta la practica sa profesionala prin intermediul careia a realizat acele înregistrari sau daca acesta se pensioneaza, va cauta sa distruga înregistrările respective. Înregistrările pot fi plasate catre un alt psiholog numai cu consimțământul celor implicati, obtinut în prealabil, pentru acele înregistrari. În situatia suspendării sau încetării dreptului de libera practica datele vor fi distruse, daca nu se impune transferarea lor.

9. Terapie si consiliere

Informarea clientului

În obtinerea consimțământului informat din partea clientilor, psihologii vor informa în prealabil clientul cu privire la forma de terapie utilizata, metodele folosite, riscuri, alternative, limitele confidentialitatii, implicarea unor terti, onorarii si vor da curs oricarei alte cereri de informare solicitata de client în acest sens. Daca terapeuta se afla înca în supervizare, dar poate desfasura în

mod legal si profesional activitatea terapeutica pentru care se afla în supervizare, va aduce la cunostinta clientului acest lucru cât mai curând posibil.

Consimtamântul pentru dezvaluire

În cazul sedintelor de terapie sau consiliere, înregistrările pot fi transferate si spre cei care preiau clientii respectivi, putând avea acces la acestea atât colegii de profesie cât si supervizatii ce se afla într-un proces de formare terapeutica, dar numai cu consimtamântul dat în prealabil de cei vizati în acele înregistrari.

Intimitatea relatiei profesionale

Clientii vor beneficia de servicii de consultanta, consiliere sau terapie din partea psihologilor fara prezenta unor terti, aceasta fiind permisa numai daca exista un acord în acest sens, atât din partea clientului cât si din partea psihologului.

Terapia cu parteneri sexuali

Psihologii nu vor accepta în terapie persoane cu care au avut relatii de intimitate sexuala.

Relatia sexuala cu fostii clienti

Psihologii nu se vor angaja sub nici o forma în relatii de intimitate sexuala cu fostii clienti pentru o perioada de cel puțin 2 ani de la încheierea terapiei sau a oricarei relatii profesionale subsecvente.

Încheierea terapiei din lipsa de beneficii

Psihologii vor încheia orice forma de terapie cu clientii lor daca exista evidente clare ca acestia nu mai au nici un beneficiu prin continuarea terapiei sau în cazul în care continuarea acesteia poate produce daune clientilor.

Încheierea terapiei din alte motive

Psihologii vor încheia terapia daca clientul intra într-o relatie cu o persoana unde apare riscul unei relatii multiple, daca exista o agresiune din partea clientului asupra terapeutului sau daca exista o solicitare clara în acest sens din partea clientului.

Întreruperea si continuarea terapiei

Daca din motive de boala sau de indisponibilitate a psihologului terapia trebuie întrerupta pentru o perioada mai lunga de timp, atunci psihologul va cauta sa-i ofere clientului o posibilitate de continuare a terapiei cu un alt coleg psiholog care are disponibilitatea si competenta necesara continuarii terapiei si care va putea fi informat cu privire la stadiul în care se afla terapia, cu consimtamântul clientului.

Continuarea terapiei cu un alt terapeut

Psihologul care preia un client, de la un coleg care din motive justificate nu mai poate continua actul terapeutic, va examina cu atentie continutul demersului, potentialul de risc, beneficiile, iar daca e nevoie poate consulta pe cei ce au fost implicati în procesul terapeutic si abia apoi va decide modalitatile de continuare a terapiei.

10. Evaluare si diagnoza

Prezentarea caracteristicilor psihologice

Psihologii vor oferi informatii despre caracteristicile psihologice ale indivizilor numai dupa ce au realizat o evaluare adecvata, care sa sustina stiintific si metodologic afirmatiile si concluziile lor, indiferent daca e vorba de recomandari, rapoarte sau evaluari, precizând limitele afirmatiilor, concluziilor si recomandarilor lor.

Daca psihologii realizeaza ca (re)examinarea individului nu este justificata sau necesara, atunci acestia vor explica aceasta optiune, precizând sursele si documentele care stau la baza acestor concluzii.

Consimtamântul pentru evaluare/diagnoza

Psihologii vor obtine consimtamântul informat pentru serviciile de evaluare cu exceptia cazului în care (1) acestea sunt cerute de lege sau de reglementarile în vigoare; (2) testarea este o activitate educationala, institutionala sau organizationala prevazuta de reglementari interne; consimtamântul informat include explicarea naturii si scopului de evaluare, costurile, implicarea

unei a treia parti, limitele de confidentialitate si ocazii pentru cel evaluat de a formula întrebări si de a primi raspunsuri.

Psihologii vor informa persoanele fara capacitate deplina de a-si da consimtamântul si persoanele pentru care testarea este ceruta de reglementarile legislative, cu privire la natura si scopul serviciilor de evaluare propuse, folosind un limbaj usor de înțeles pentru persoana care urmeaza sa fie evaluata.

Psihologii care folosesc serviciile unui traducator vor cere consimtamântul clientului pentru a folosi serviciile acelui traducator, se vor asigura ca se va mentine confidentialitatea rezultatelor, securitatea instrumentelor, inclusiv a documentelor de evaluare/diagnoza.

Datele de evaluare/diagnoza

Datele obtinute pot fi scoruri brute si standardizate, raspunsurile clientului la stimuli sau la întrebările la test, notele, înregistrările si consemnarile psihologului, declaratiile si comportamentul clientului în timpul unei examinari.

Psihologii vor oferi datele obtinute, sub forma de rezultate clientului si, daca e cazul, unor terti numai cu consimtamântul clientului, sau fara acordul acestuia în situatiile prevazute de reglementarile in vigoare.

Psihologii vor evita sa faca publice datele obtinute, cu exceptia situatiilor prevazute de reglementarile in vigoare, protejând clientul de orice forma de exploatare, abuz si prevenind devalorizarea datelor de evaluare/diagnoza. Datele de evaluare/diagnoza reprezinta proprietate a psihologului sau institutiei care realizeaza evaluarea/diagnoza si vor putea fi administrate si utilizate doar de catre psihologi calificati în folosirea acestor instrumente.

Interpretarea rezultatelor

În interpretarea rezultatelor evaluarii, fiind incluse aici si interpretările computerizate, psihologii vor lua în considerare scopul evaluarii, precum si numerosi alti factori, abilitatile de testare si caracteristicile persoanei evaluate (caracteristici situationale, personale, lingvistice si culturale) care pot afecta judecatile psihologilor sau care pot reduce acuratetea intepretarilor.

Calificarea în testare

Psihologii nu vor promova/ încuraja folosirea tehnicilor de evaluare psihologica de catre persoane necalificate si neautorizate, decât în cadrul unei formari în care exista o supervizare adecvata.

Actualitatea evaluarii

Psihologii nu își vor baza deciziile sau recomandari pe teste depasite/învechite, pe date care nu mai sunt folositoare pentru scopul curent sau care nu corespund normelor de avizare ale metodelor si tehnicilor de evaluare stabilite de organismele competente.

Prezentarea rezultatelor pentru cei evaluati

Indiferent daca cotarea si interpretarea sunt facute de psihologi, angajati ai acestora sau asistenti sau prin modalitati automate/computerizate, psihologii vor oferi persoanei evaluate sau reprezentantului acesteia explicatiile necesare înțelegerii rezultatelor, exceptie facând situatiile în care natura relatiei împiedica acest lucru (situatii de evaluare organizationala, preangajare si evaluari prevazute de reglementarile in vigoare), acest fapt fiind adus la cunostinta persoanei evaluate înainte începerii evaluarii.

Materialele

Materialele de evaluare/diagnoza cuprind manualul instrumentului, instrumentul propriu-zis, protocoale, întrebările sau stimuli utilizati, alte fise sau formulare necesare si nu include datele de evaluare/diagnoza. Psihologii vor mentine integritatea si securitatea materialelor testului si a altor metode de evaluare prin neînstrainarea lor catre persoane care nu au competenta necesara, respectând dreptul de proprietate intelectuala prevazut de lege si obligatiile de tip contractual privind utilizarea instrumentului.

Capitolul VIII – ETICA SI DEONTOLOGIA FIZIOTERAPEUTULUI

1. Indatoririle generale ale fizioterapeutului

- a) in serviciul individului si al sanatatii publice, fizioterapeutul isi exercita misiunea in total acord cu respectul fata de viata umana, fata de persoane si demnitatea sa. Sanatatea si starea de bine a pacientului au cea mai inalta insemnatate. Respectul cuvenit persoanei nu inceteaza nici dupa moartea acesteia.
- b) Fizioterapeutul respecta principiile moralitatii, probitatii si responsabilitatii indispensabile exercitare profesiei de fizioterapeut in toate circumstantele, folosind practici si metode bazate pe cele mai solide dovezi stiintifice disponibile.
- c) Activitatea profesionala a fizioterapeutului se desfasoara in limitele competentelor sale.
- d) Fizioterapeutul nu poate sa renunte la independenta sa profesionala sub nicio forma.
- e) Fizioterapeutul trebuie sa actioneze in concordanta cu legislatia in vigoare, pentru a asigura accesul echitabil la tratamente fizioterapeutice. Fizioterapeutul trebuie sa asculte, sa examineze, sa consilieze si sa trateze cu aceeaasi constiinciozitate toate persoanele indiferent de varsta, gen, status marital, conduita sociala, conduita sexuala, apartenenta sau nonapartenenta reala sau presupusa la o rasa, etnie, natiune, sau o religie anume, handicap sau starea lor de sanatate, de statutul socio-economic, alegerile lor privind stilul de viata, gradul de acoperire a asigurarii de sanatate, reputatia sau sentimentele pe care le are in ceea ce le priveste.
- f) Fizioterapeutul trebuie sa cunoasca si sa respecte prezentul cod deontologic, precum si reglementarile profesionale valabile in jurisdicia sa.
- g) Secretul profesional se instituie in interesul pacientilor si trebuie pastrat de catre fizioterapeuti.
Secretul se refera la tot ce este cunoscut de catre practician in exercitiul sau profesional, adica nu numai ceea ce ii este adus la cunostinta, dar si ceea ce acesta vede si aude.
- h) Fizioterapeutul respecta dreptul fiecarei persoane de a-si alege liber fizioterapeutul. El ii faciliteaza acest drept.

1.1. Pregatirea profesionala continua

- a) Fizioterapeutul trebuie sa-si actualizeze si sa-si perfectioneze permanent abilitatile si cunostintele profesionale pe tot parcursul vietii profesionale.
- b) Fizioterapeutul trebuie sa cunoasca ghidurile de practica profesionala nationale si/sau internationale cu impact asupra activitatii sale si sa le aplice in practica sa profesionala.
- c) Tratamentele oferite de fizioterapeut ar trebui sa fie conforme cu ceea ce se asteapta din partea unui fizioterapeut inteligent si competent.

1.2. Promovarea sanatatii si a autoingrijirii

- a) Fizioterapeutul sfatuiesc si incurajeaza pacientii sa-si ingrijeasca sanatatea si le recomanda cele mai adecvate masuri de autoingrijire a sanatatii.
- b) Fizioterapeutul trebuie sa sprijine initiativele de promovare a sanatatii care isi propun sa educe pacientul in spiritul profilaxiei primare, secundare si tertiare. Aceasta educatie poate include consilierea pacientilor cu privire la stilul de viata si la impactul acestuia asupra sanatatii si a starii lor de bine.
- c) Atunci cand un fizioterapeut participa la o actiune de informare cu caracter educativ pentru publicul larg, oricare ar fi mijlocul de difuzare, nu face apel decat la date suficient confirmate, da dovada de prudenta si se preocupa de efectele negative pe care le-ar putea produce asupra publicului. Cu aceste ocazii, el va putea promova cauze de interes general si va face publicitate, conform reglementarilor in vigoare.
- d) Fizioterapeutul va putea prezenta din punct de vedere teoretic si practic noi metode si practici profesionale cu respectarea standardelor de calitate a serviciilor in domeniul fizioterapiei, cu conditia sa comunice si rezervele care se impun.

2. Indatoririle catre pacienti

2.1. Tratamentul fizioterapeutic

a) Un tratament fizioterapeutic trebuie sa includa urmatoarele:

i) Elaborarea cu cea mai mare grija a diagnosticului functional al pacientului, luand in considerare: evaluarea adecvata, detaliata si cat mai precisa (completa) a acestuia, bazandu-se pe cat posibil pe metode stiintifice cat mai moderne si, daca este cazul, folosind cele mai potrivite mijloace sau ajutoare; anamneza sau istoricul cazului, punctul de vedere al pacientului/clientului;

ii) Reanalizarea tratamentului si consilierea pacientului;

b) Fizioterapeutul trebuie sa prezinte persoanei pe care o evalueaza, trateaza, sau consiliaza, informatii loiale si clare despre rezultatul evaluarii si starea functionala actuala, precum si despre planul de tratament propus.

c) Activitatea profesionala a fizioterapeutului trebuie sa se bazeze pe urmatoarele principii:

i) se destasoara in limitele competentelor sale;

ii) are in vedere faptul ca starea de sanatate a pacientului/clientului este de cea mai inalta insemnatate;

iii) asigura ingrijiri, folosind tehnici si metode a caror eficienta clinica a fost dovedita.

d) Fizioterapeutul trebuie sa asigure intocmirea corecta si completa a fisei de evaluare si de tratament fizioterapeutic a pacientului/clientului. Aceasta trebuie sa reflecte cu acuratete toate datele legate de pacient/client: toate sedintele de tratament si continutul acestora, factorii relevanti pentru tratamentul in curs, incluzand starea functionala actuala. Toate inregistrarile trebuie sa fie comprehensibile pentru un alt fizioterapeut care ar putea prelua tratamentul pacientului. Inregistrarile trebuie sa fie pastrate in siguranta, potrivit legislatiei in vigoare. Sub rezerva dispozitiilor aplicabile in institutia in care se desfasoara activitatea, dosarul pacientului este pastrat sub responsabilitatea fizioterapeutului care l-a realizat.

e) Fizioterapeutul respecta dreptul pacientului/clientului de a solicita o a doua opinie unui alt fizioterapeut.

2.2. Cresterea preocuparii pentru calitatea tratamentului si siguranta pacientului/clientului

a) in orice circumstante, fizioterapeutul se straduieste sa alina suferinta pacientului/clientului prin mijloace adecvate starii sale, precum si sa il sustina moral.

b) Cand se afla in prezenta unui pacient/client sau a unui accidental care este in pericol, anunta acest lucru, ii acorda ajutorul sau se asigura ca primeste ingrijirile necesare.

c) Atunci cand exista situatii care pun in pericol siguranta pacientului/clientului sau, fizioterapeutul trebuie sa semnaleze observatiile sale institutiei competente.

d) in situatia in care fizioterapeutul considera ca exista riscuri cu privire la sanatatea/starea pacientului/clientului, acesta trebuie sa documenteze aceste observatii, indicand demersurile realizate cu scopul de a diminua riscurile.

e) in limitele competentelor sale, fizioterapeutul este liber sa aleaga actele pe care le considera a fi cele mai potrivite circumstantelor date. El isi va limita actele la ceea ce este necesar pentru calitatea, securitatea si eficacitatea ingrijirilor sale. De asemenea, va lua in considerare avantajele, inconvenientele si consecintele diferitelor optiuni pe care le are in vedere.

f) Fizioterapeutul trebuie sa asigure un tratament personalizat pentru fiecare pacient/client.

g) Pentru a spori calitatea ingrijirii pe care o asigura, fizioterapeutul trebuie sa colaboreze cu colegii si pacientii/clientii, efectuand impreuna audituri clinice si practice. Acestia trebuie sa fie pregatiti sa-si schimbe strategia terapeutica, atunci cand este evident ca interventia efectuata nu este eficienta.

h) Este interzis ca fizioterapeutul sa supuna pacientul unui risc nejustificat prin actele pe care le aplica sau dispozitivele medicale pe care le prescrie.

- i) Fizioterapeutul contribuie prin îngrijiri și măsuri adecvate la asigurarea calității vieții persoanelor aflate în stadii terminale ale unor afecțiuni, respectând demnitatea pacientului și reconfortând anturajul.
- j) Fizioterapeutul care acordă tratamente la domiciliu sau într-un colectiv trebuie să facă tot posibilul pentru respectarea regulilor de igienă și profilaxie.
- k) Fizioterapeutul, fără să cedeze vreunei cereri abuzive, facilitează obținerea de către pacient a avantajelor sociale de care poate să beneficieze, conform stării lui de sănătate.
- l) Fizioterapeutul nu poate propune pacientului/clientului sau anturajului sau ca fiind salutar sau fără pericol, un produs sau un procedeu iluzoriu sau insuficient dovedit. Orice practică de sarlatanism este interzisă.
- m) Continuitatea îngrijirilor pacientului trebuie asigurată cu excepția cazurilor de urgență sau în care și-ar încălca îndatoririle umanitare. Fizioterapeutul are dreptul de a refuza acordarea tratamentelor din rațiuni profesionale sau personale. Dacă fizioterapeutul întrerupe relația terapeutică cu pacientul/clientul, are obligația de a-l anunța pe acesta și de a transmite informațiile utile fizioterapeutului care îi va prelua. Fizioterapeutul nu își poate abandona pacientul/clientul în caz de pericol public.

2.3. Comunicarea cu pacienții/clientii

- a) Comunicarea fiind esențială în relația fizioterapeut-pacient/client, trebuie avut în vedere ca pacientul să fie implicat activ în tratamentul său.
- b) Fizioterapeutul trebuie să aibă în vedere orice nevoie specială a pacienților/clientilor săi: dizabilități fizice, senzoriale, de învățare. etc.
- c) Fizioterapeutul trebuie să dea explicații clare pacienților/clientilor cu privire la ce se va întâmpla cu ei pe parcursul evaluării și tratamentului și să se asigure că acestea au fost înțelese. De asemenea, trebuie să-i informeze asupra rezultatelor evaluării, a planului de tratament și a momentului reevaluării rezultatelor tratamentului lor.
- d) Înaintea începerii tratamentului, fizioterapeutul trebuie să-și informeze pacienții/clientii privitor la riscurile și beneficiile tratamentului pe care îl va aplica și despre oricare altă opțiune de tratament existentă.
- e) Este îndatorirea fizioterapeutului să informeze pacientul/clientul despre orice informație eronată venită din partea oricărui alt profesionist din sistemul de sănătate public sau privat, inclusiv din partea altui fizioterapeut.
- f) Fizioterapeutul trebuie să aibă întotdeauna consimțământul informat al persoanei examinate sau tratate. Atunci când un pacient/client apt să-și exprime voința refuză tratamentul, fizioterapeutul respectă acest refuz, informându-l asupra consecințelor acestuia. Totodată, va informa și medicul specialist care a recomandat fizioterapia.
- g) Fizioterapeutul trebuie să-și informeze pacientul/clientul asupra modului în care informațiile referitoare la el vor fi înregistrate și stocate. Fizioterapeutul care lucrează în jurisdicția în care există legi cu privire la protecția datelor trebuie să se înregistreze la forul competent, iar activitatea sa să fie în acord cu prevederile respectivei legislații.
- h) Fizioterapeutul trebuie să informeze pacientul/clientul cu privire la persoanele care au acces la dosarul său și cu privire la măsurile pentru asigurarea confidențialității acestuia.
- i) Fizioterapeutul trebuie să aibă la îndemână o procedură clar documentată de reclamatii. Pacientul/clientul care dorește să facă reclamații privind evaluarea sau tratamentul său trebuie să primească informații în acest sens, oferindu-i-se posibilitatea să o facă.
- j) Pacientul/clientul trebuie informat de către fizioterapeutul curant dacă există mijloace de evaluare și tratament utilizate de către alți fizioterapeuți, pe care el nu le are la dispoziție.
- k) Dacă fizioterapeutul lucrează în echipă cu alți profesioniști, pacientul/clientul trebuie să cunoască cine este responsabil de îngrijirea sa de zi cu zi și, dacă este o persoană diferită, cine este responsabil pentru tratamentul său în general.
- l) Dacă fizioterapeutul delegă altor persoane să desfășoare activitatea sa, trebuie să se asigure că pacientul/clientul înțelege relația și responsabilitățile persoanei delegate.

m) in caz de delegare a responsabilitatii, fizioterapeutul va ramane responsabil de gestionarea generala a serviciilor furnizate pacientului/clientului. Fizioterapeutul ar trebui sa se asigure ca persoana careia i-au fost delegate ingrijirile pacientului/clientului, poseda calificarea, experienta, cunostintele si competentele necesare pentru aceasta. Pentru eficienta delegarii, fizioterapeutul ar trebui sa transmita totodata si informatiile despre pacient/client.

n) Orice persoana catre care fizioterapeutul orienteaza pacientul/clientul ar trebui sa raspunda in fata unui organism de reglementare.

o) Pacientul/clientul trebuie informat despre necesitatea de a oferi terapeutului orice informatie care ar putea sa sporeasca eficienta tratamentului. Daca pacientul/clientul refuza sa dea informatii atunci cand i se cere, el trebuie informat despre consecintele acestui fapt.

2.4. Copiii si adolescentii

a) in cadrul practicii sale profesionale, fizioterapeutul trebuie sa protejeze sanatatea si starea de bine a copiilor si tinerilor.

b) Fizioterapeutul trebuie sa actioneze atunci cand crede ca drepturile si bunastarea copiilor si tinerilor au fost incalcate, respectiv afectate.

c) Fizioterapeutul trebuie sa adapteze modul in care comunica cu copiii si tinerii, astfel incat informatiile transmise sa fie intelese de acestia.

d) Fizioterapeutul trebuie sa identifice situatiile in care este necesara prezenta unei alte persoane atunci cand evalueaza sau trateaza un copil/tanar. Acest lucru este in mod deosebit relevant in cazul copiilor sau tinerilor care necesita prezenta unei alte persoane (parinte sau reprezentant legal), cu exceptia situatiei in care se primeste un consimtamant informat expres pentru evaluarea sau tratarea copilului sau tanarului in absenta reprezentantului legal.

e) Atunci cand fizioterapeutul considera ca o persoana pentru care este chemat sa-i acorde ingrijiri este victima a unor tratamente rele sau a unor privatiuni, trebuie sa puna in practica mijloacele cele mai adecvate pentru a o proteja, fiind totodata prudent si circumspect.

2.5. Adulti vulnerabili

a) Fizioterapeutul trebuie sa stabileasca daca un pacient este vulnerabil, in virtutea starii sale de sanatate si/sau a circumstantelor si sa ia masuri adecvate pentru a fi sigur ca starea lui de bine este asigurata pe parcursul evaluarii si tratamentului. Fizioterapeutul ar trebui de asemenea sa ia in considerare capacitatea pacientilor/clientilor de a intelege informatia transmisa, precum si validitatea consimtamantului lor raportat la aceasta.

b) in cazul incapacitatii pacientului/clientului de a-si da consimtamantul informat, fizioterapeutul nu poate interveni pana cand nu este informat reprezentantul legal, cu exceptia urgentelor.

c) Daca este vorba de un minor sau de o persoana care nu se poate apara datorita varstei sau starii sale fizice fizioterapeutul alerteaza autoritatile judiciare, medicale sau administrative, cu exceptia situatiilor particulare pe care le apreciaza ca atare.

d) Fizioterapeutul care lucreaza cu adulti vulnerabili, trebuie sa ia in considerare daca este potrivit ca o alta persoana sa fie prezenta, atunci cand se realizeaza evaluarea si tratamentul.

e) Fizioterapeutul nu trebuie sa exploateze vulnerabilitatea pacientilor/clientilor, prin exprimarea propriilor convingeri sau a opiniilor religioase sau politice, intr-un fel in care ar putea sa le creeze suferinta sau sa-i faca sa se simta inconfortabil.

2.6. Relatia cu membrii familiei, ingrijitorii si partenerii

a) Fizioterapeutul ar trebui sa se poarte cu consideratie fata de membrii familiei, parteneri si alti apropiati ai pacientului/clientului si sa fie sensibil si gata de a raspunde nevoilor acestora, prin oferirea informatiilor si sprijinului sau, inclusiv dupa ce pacientul a decedat.

b) Atunci cand ofera informatii, fizioterapeutul ar trebui sa aiba in vedere confidentialitatea informatiilor referitoare la pacient/client si consecintele dezvaluirii acestora.

c) Obligatia de pastra secretul profesional este opozabila inclusiv fata de membrii familiei pacientului/clientului.

3. Relatiile profesionale cu confratii si specialistii din alte domenii din sanatate

- a) Fizioterapeutul ar trebui sa-si sustina colegii, cand acestia se confrunta cu probleme de performanta, de conduita sau de sanatate,
- b) Daca fizioterapeutul are indoieli in ceea ce priveste conduita, performanta sau sanatatea colegilor, ar trebui sa actioneze fara intarziere pentru a rezolva aceste probleme, pentru a proteja pacientii/clientii.
- c) Daca nu exista niciun sistem intern de semnalare sau de tratare a problemelor, acestea ar trebui sa fie aduse la cunostinta organismului de reglementare.
- d) Fizioterapeutul ar trebui sa-si trateze colegii cu loialitate si respect. Ar trebui sa nu-i denigreze intr-o maniera neloiala si sa nu-i discrimineze. In mod special, fizioterapeutul ar trebui sa nu aiba un comportament care sa duca la deteriorarea increderii pacientului/clientului in tratamentul pe care-l primeste, sau care sa influenteze negativ parerea pacientului/clientului despre persoanele in a caror ingrijire se afla.
- e) Fizioterapeutul ar trebui sa nu lase convingerile sale personale sa-i afecteze relatia cu colegii.
- f) Deturnarea sau tentativa de deturnare a clientelei este interzisa.
- g) Sunt interzise atribuirea abuziva, in special intr-o publicatie, a meritului unei descoperiri stiintifice, precum si plagiatul, inclusiv in cadrul formarii initiale si continue.

3.1. Comunicarea cu colegii si cu alti profesionisti din domeniul sanatatii

- a) Fizioterapeutii intretin intre ei bune raporturi profesionale.
- b) Fizioterapeutul trebuie sa aiba schimbul de informatii cu medicul curant sau cu oricare alt medic/profesionist de la care primeste recomandare.
- c) Fizioterapeutul ar trebui sa raspunda cu promptitudine si curtoazie cererilor de a da informatii adresate de alti profesionisti din sanatate sau de terte parti. In rapoartele scrise, fizioterapeutul ar trebui sa mentioneze toate faptele pertinente si sa nu-si dea avizul decat asupra subiectelor care fac parte din domeniul sau de competenta.
- d) Atunci cand fizioterapeutul lucreaza in cadrul unei echipe, cu alti fizioterapeuti sau alti profesionisti din sanatate/terapeuti, ar trebui sa respecte competentele celorlalti colegi si contributia lor la tratamentul pacientului/clientului.
- e) Fizioterapeutul ar trebui sa comunice eficient cu colegii sai, fie ca face parte sau nu din echipa multidisciplinara.
- f) Avand consimtamantul informat al pacientului/clientului, fizioterapeutul poate dezvalui orice informatie relevanta ceruta de un alt profesionist. Acolo unde sunt necesare investigatii complementare, fizioterapeutul ar trebui sa se asigure ca a transmis informatiile relevante celor care preiau procedeele de stabilire a diagnosticului.
- g) Fizioterapeutul ar trebui sa corespunde prompt cu alti profesionisti din domeniul sanatatii/terapeuti, atunci cand este clar ca orientarea pacientului/clientului catre acestia este iminenta.
- h) in situatii de urgenta, fizioterapeutul trebuie sa realizeze un raport clar si comprehensibil al evenimentelor, pentru a da posibilitatea echipei de tratament sa inteleaga pe deplin in ce a constat evaluarea si tratamentul aplicat de catre el, precum si natura exacta a evenimentelor.

3.2. Pregatirea raportului pentru terte parti

- a) Acolo unde este cerut un raport pentru terte parti, trebuie obtinut consimtamantul informat al pacientului/clientului pentru ca informatia sa fie transmisa.
- b) Informatia transmisa trebuie sa fie limitata doar la ceea ce este cerut de catre terta parte.
- c) Fizioterapeutul trebuie sa se asigure ca intelege motivul pentru care acea informatie este ceruta si sa discute aceasta cu pacientul/clientul.

4. Transparenta si onestitate

4.1. Generalitati

- a) Fizioterapeutul trebuie sa fie transparent si onest cu pacientii/clientii sai.
- b) Fizioterapeutul trebuie sa prezinte exact gravitatea conditiei pacientului/clientului.

c) Fizioterapeutul nu trebuie sa ascunda informatii care pot influenta pacientul/clientul in a refuza evaluarea sau tratamentul cum ar fi informatii privind riscurile sau efectele secundare ale tratamentului.

d) Toate informatiile transmise ar trebui oferite si ajustate dupa nevoile specifice ale pacientului/clientului si numai in interesul acestuia.

e) Fizioterapeutul ar trebui sa recunoasca daca starea unui pacient depaseste competentele sale si sa comunice acest lucru pacientului/clientului in mod deschis si onest.

4.2. Mentinerea spiritului de incredere in profesie

a) Fizioterapeutul nu trebuie sa abuzeze de pozitia lui profesionala pentru a avea o relatie sexuala sau o relatie nepotrivita cu un pacient/client sau un apropiat al acestuia. Comportamentul nepotrivit poate include cuvinte sau gesturi de natura sexuala.

b) Atunci cand fizioterapeutul simte ca este atras sexual de un pacient/client, sau cand pacientul/clientul este atras sexual de catre el, el ar trebui imediat sa caute o alternativa de tratament pentru pacient/client.

4.3. Consimtamantul informat

a) Consimtamantul informat este un proces continuu si nu un eveniment punctual. Fizioterapeutul trebuie sa se asigure ca are o comunicare corecta/reala/eficienta cu pacientul/clientul pe tot parcursul tratamentului si sa asigure intimitatea acestuia pentru a facilita procesul comunicarii,

b) Fizioterapeutul trebuie sa se asigure ca pacientul/clientul primeste informatiile privitoare la evaluare si tratament si ca acestea sunt prezentate astfel incat sa fie usor de inteles si de folosit. Astfel, se permite pacientului/clientului sa fie implicat in tratamentul sau si sa ia deciziile cele mai potrivite pentru el. Consimtamantul informat ar putea sa nu fie valid daca pacientul/clientul nu intelege natura informatiilor furnizate despre evaluarea si tratamentul propus.

c) Fizioterapeutul trebuie sa aiba un consimtamant informat valid din partea pacientului/clientului (sau a unei persoane capabile sa actioneze in locul sau), inainte de a realiza:

i) evaluarea;

ii) tratamentul;

iii) implicarea pacientului/clientului in procesul educativ sau de cercetare.

d) Fizioterapeutul nu trebuie sa-si foloseasca pozitia profesionala pentru a convinge pacientul/clientul sa-si dea consimtamantul, contrar propriei vointe.

e) Informatiile oferite pacientului/clientului in scopul de a-i permite sa ia o decizie in cunostinta de cauza, privind evaluarea si tratamentul sau, ar trebui sa includa:

i) obiectivul si necesitatea oricarei evaluari sau investigatii;

ii) diagnosticul functional;

iii) tratamentul propus sau managementul situatiei propuse;

iv) optiunile de tratament disponibile;

v) rezultatele probabile cu si fara tratament;

vi) orice risc previzibil si orice beneficii posibile;

vii) persoana sau persoanele implicate si responsabile pentru evaluarea si tratamentul sau:

viii) orice motiv care ar necesita recomandarea medicala catre un medic specialist;

ix) orice motiv pentru care un alt specialist/terapeut ar putea fi implicat in tratamentul sau:

x) daca ingrijirea sa este legata sau nu de un program de cercetare;

xi) implicatiile financiare ale tratamentului recomandat;

f) Fizioterapeutul presupune ca pacientul/clientul are capacitatea si aptitudinea de a lua decizii, mai putin in situatiile evidente in care acesta demonstreaza ca nu are capacitatea

si aptitudinea de a lua decizii. Fizioterapeutul trebuie sa ia in considerare orice factor care ar putea afecta capacitatea pacientului/clientului de a-si da consimtamantul informat in cunostinta de cauza. Aceasta poate include barierele lingvistice, dizabilitatile fizice si dificultatile de invatare.

g) Refuzul nu dovedeste faptul ca pacientului/clientului ii lipseste capacitatea necesara acordarii consimtamantului informat. Uneori, acesta poate sa indice ca pacientul/clientul are nevoie de informatii suplimentare. Capacitatea luarii deciziei este totodata specifica fiecarei situatii in parte. Aceasta inseamna ca pacientul/clientul poate fi capabil sa ia anumite decizii, dar altele nu.

h) Daca exista orice dubiu asupra capacitatii pacientului/clientului de a consimti, trebuie ceruta consilierea unui specialist competent din domeniul ingrijirii sanatatii.

i) Fizioterapeutul trebuie sa-si foloseasca judecata profesionala, pentru a evalua capacitatea copiilor si tinerilor de a-si da consimtamantul informat pentru evaluare sau tratamente.

j) Fizioterapeutul trebuie sa inteleaga si sa respecte legislatia din jurisdicia sa, in legatura cu problemele ce privesc consimtamantul informat al persoanelor tinere.

4.4. Confidentialitate

a) Fizioterapeutul respecta in fiecare moment confidentialitatea informatiilor cu privire la pacient/client, care se refera la detaliile personale, starea sa de sanatate si nevoile sale in materie de ingrijire a sanatatii tratamentul sau, precum si a oricarei informatii aduse la cunostinta fizioterapeutului in cadrul evaluarii si tratamentului.

b) Fizioterapeutul ar trebui sa nu foloseasca niciun tip de practica susceptibila de a compromite respectul si confidentialitatea. Cand exista circumstante in care confidentialitatea nu poate fi garantata (de exemplu in domeniul sportiv), fizioterapeutul ar trebui sa aiba din partea pacientului/clientului confirmarea faptului ca acesta consimte sa fie evaluat si tratat.

c) Fizioterapeutul ar trebui sa se asigure ca informatiile pe hartie sau in format electronic sunt securizate si ca accesul persoanelor neautorizate nu este permis

Nota - Exista derogari de la aceasta regula de confidentialitate. Aceste derogari cuprind urmatoarele situatii

-daca divulgarea este ceruta de lege;

-daca divulgarea catre autoritatile competente priveste in mod clar interesul public;

-daca pacientul sau alte persoane sunt in pericol de moarte sau sunt intr-o situatie ce presupune riscuri grave;

-daca un organism oficial abilitat sa ordone divulgarea a dat ordinul.

d) in caz de divulgare a informatiilor confidentiale, ar trebui specificate si inregistrate motivele divulgarii, precum natura si amploarea acesteia.

4.5. Asigurarea accesului pacientului/clientului la dosarul sau medical

a) Cand un pacient/client cere accesul la fisa sa medicala, acest lucru nu ar trebui refuzat fara un motiv serios.

Nota - Dosarele medicale ale pacientului/clientului sunt puse sub protectia europeana a datelor

b) Daca legile cuprind o dispozitie privind accesul la dosarele medicale, fizioterapeutul ar trebui sa se asigure ca este familiarizat cu legislatia in vigoare si ca sa raspunda favorabil si rapid la toate cerintele de acces.

4.6. Dispensarea pacientilor/clientilor de tratamentul fizioterapeutic

a) Fizioterapeutul ar trebui sa nu trateze pacientul/clientul inutil si sa fie totodata in masura sa justifice clinic decizia de a continua tratamentul.

b) Daca tratamentul nu mai poate fi justificat pe baza nevoilor clinice, fizioterapeutul ar trebui sa dispenseze pacientul/client de tratamentul sau, fara amanare.

c) Atunci cand fizioterapeutul intrerupe tratamentul, ar trebui sa-i explice pacientului/clientului motivele care l-au condus la intreruperea acestuia. Fizioterapeutul ar trebui sa nu

dispenseze pacientul/clientul de tratament, bazandu-se pe simplul fapt ca acesta a ridicat probleme legate de tratamentul sau sau ca s-a plans de fizioterapeut; cu toate acestea, in anumite circumstante, astfel de reclamatii pot afecta intr-o maniera ireversibila relatia dintre fizioterapeut si pacient/client.

d) Daca programul a fost intrerupt si pacientul/clientul a fost dispensat de tratament din motive clinice, daca este posibil, fizioterapeutul ar trebui sa se asigure ca informatiile sunt furnizate pacientului/clientului, pentru a-i indica unde poate sa-si continue tratamentele.

e) Fizioterapeutul poate sa orienteze pacientul/clientul spre un alt profesionist din sanatate (poate fi un chiropractor/osteopat/terapeut ocupational/ortezist-protezist/logoped/psiholog).

f) Fizioterapeutul ar trebui sa documenteze motivele care l-au condus la dispensarea pacientului/clientului de tratament.

5. Furnizare si publicare de informatii privind serviciile de fizioterapie

a) Atunci cand fizioterapeutul isi face cunoscuta meseria sau ii cere altei persoane sa faca acest lucru in locul sau, ar trebui sa se asigure ca mijloacele utilizate sunt oneste, decente, legale, reale si verificabile.

b) Fizioterapeutul nu isi comercializeaza meseria intr-o maniera care sa deterioreze climatul de incredere de care se bucura profesia.

c) Nicio reclarna privind un tratament sau rezultatele acestuia nu trebuie facuta, daca nu este justificata. Nu trebuie sa existe nicio garantie de vindecare.

d) Nu trebuie sa se exercite nicio presiune asupra persoanelor care utilizeaza serviciile de fizioterapie, de exemplu pentru a provoca teama nejustificata privind starea lor de sanatate actuala sau viitoare.

e) Fizioterapeutul ar trebui sa nu foloseasca niciun titlu profesional susceptibil de a induce in eroare publicul, in privinta semnificatiei sau importantei sale.

6. Cercetare

a) Fizioterapeutul ar trebui sa se implice intr-un proiect de cercetare stiintifica acordand intotdeauna prioritate intereselor participantilor la proiectul de cercetare (care pot fi sau nu pacientii/clientii sai).

b) Conceptia proiectului de cercetare ar trebui sa fie conform principiilor stiintifice si deontologice acceptate.

c) In ceea ce priveste conducerea cercetarii, fizioterapeutul ar trebui sa actioneze cu onestitate si integritate si sa nu falsifice rezultatele cercetarii. Fizioterapeutul si echipa sa ar trebui sa se conformeze cu constiinciozitate procedurilor detaliate, descrise in protocolul de cercetare.

d) Fizioterapeutul ar trebui sa pastreze secretul identitatii subiectilor studiati in cadrul proiectului sau de cercetare si chiar de la inceputul proiectului, trebuie sa le obtina consimtamantul informat clar, in scris, pentru a face parte din orice test sau experiment.

e) Pacientul ar trebui sa fie informat despre dreptul sau de a se retrage in orice moment din proiectul de cercetare.

7. Aspecte financiare

Fizioterapeutul actioneaza intr-un mod transparent si cinstit in acordurile sale financiare cu pacientii/clientii. In special:

a) fizioterapeutul trebuie sa furnizeze pacientului/clientului informatii clare cu privire la tarife;

b) stabilirea onorariilor trebuie tacuta cu tact si masura, tinand cont de actele realizate sau de circumstante particulare; fizioterapeutul nu poate incasa niciun onorariu pentru consilierea pacientului/clientului prin telefon sau corespondenta.

c) fizioterapeutul actioneaza intr-o maniera transparenta si cu onestitate cu angajatorii, asiguratii si alte organisme sau indivizi.

d) Este interzis fizioterapeutului:

- sa incurajeze, sa solicite sau sa accepte avantaje in natura sau in bani sub orice forma ar fi ele, in mod direct sau indirect, pentru vreun act terapeutic sau ii fie lasate mostenire bunuri pentru profitul sau personal;
- sa dea o bonificatie sau un comision mai mult sau mai putin ilicit oricarei persoane, oricine ar fi ea.
- orice act de natura a aduce pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit.

e) Fizioterapeutul poate presta servicii in localuri comerciale sau in oricare alt loc unde sunt puse in vanzare produse sau aparate medicale.

f) Fizioterapeutul este liber sa ofere tratamente gratuit.

8. Conflicte de interes

a) Fizioterapeutul ar trebui sa actioneze totdeauna in cel mai bun interes al pacientului/clientului atunci cand asigura tratamente sau ii orienteaza catre un alt profesionist din sanatate. Ar trebui sa nu ceara si nici sa nu accepte niciun avantaj incitativ sau cadouri susceptibile de a afecta sau de a fi percepute ca afectand modul in care fizioterapeutul isi trateaza pacientul, sau ii orienteaza catre un alt practician. Fizioterapeutul nu ofera cadouri incitative colegilor sau altor profesionisti din sanatate.

b) Fizioterapeutul indica clar pacientului/clientului orice avantaj financiar sau comercial de care beneficiaza, atunci cand ii recomanda un produs sau servicii.

c) Sunt interzise facilitatile acordate/complicitatea oricui/cu oricine exercita ilegal profesiunea de fizioterapeut.

d) Fizioterapeutul vegheaza la modul in care se utilizeaza numele sau, sau calitatea sa, sau declaratiile sale. El nu trebuie sa tolereze ca organismele publice sau private unde isi desfasoara activitatea, sau cu care colaboreaza, sa-i utilizeze identitatea in scopuri publicitare.

e) Este interzis fizioterapeutului care detine un mandat electoral sau o functie administrativa de a se folosi de acestea pentru a-si atrage clientela.

f) Fizioterapeutul se va abtine, chiar in afara exercitiului profesional, de la orice act de natura sa desconsidere profesia de fizioterapeut.

g) Un fizioterapeut poate sa exercite o alta activitate, cu exceptia cazului in care un astfel de cumul este incompatibil cu independenta, moralitatea sau demnitatea profesionala sau este susceptibil de a-i permite sa obtina profituri din tratamentele aplicate.

9. Sanatate si securitate

a) Fizioterapeutul ar trebui sa gestioneze riscurile pentru sanatate si securitate in mediul de lucru si sa se conformeze legislatiei in vigoare, in materie de sanatate si securitate.

b) Fizioterapeutul ar trebui sa dispuna de mijloace care sa-i permita sa gestioneze situatiile de urgenta care implica pacientii/clientii sau produsele periculoase.

c) In ceea ce priveste controlul si gestiunea riscurilor de infectii, fizioterapeutul ar trebui sa dispuna de sisteme care sa-i permita protejarea sanatatii si a starii de bine a pacientilor/clientilor, a angajatilor sai si a vizitatorilor la locul sau de munca.

10. Predare, formare, apreciere si evaluare

a) Atunci cand fizioterapeutul este implicat in activitati de predare, apreciere, evaluare, formare, el trebuie sa se asigure ca informatiile furnizate sunt actuale si corecte. El trebuie sa stie exact care metoda aplicata este verificata stiintific si care nu este.

b) Atunci cand fizioterapeutul este implicat in activitatea de predare, el trebuie sa fie convins ca este competent, avand calitati, atitudini si abilitati didactice.

c) Cand formuleaza recomandari despre colegi, fizioterapeutul trebuie sa fie onest si obiectiv. Nu trebuie sa critice nejustificat un coleg si nici sa foloseasca un limbaj care ar aduce in mod nedrept dubii asupra caracterului sau integritatii acestuia.

Capitolul IX - ETICA ȘI DEONTOLOGIA asistentului medical generalist, a moașei și a asistentului medical din Spitalul Județean de Urgență Reșița

1. Principii generale

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist, profesia de moașă și profesia de asistent medical pe teritoriul României sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea, ori de câte ori este cazul, cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) acordarea serviciilor se va face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de competențe, aptitudini practice și performanțe profesionale fără niciun fel de discriminare;
- f) în exercitarea profesiei asistenței medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- g) asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia sau să submineze încrederea pacientului.

2. Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a asistenților medicali generaliști, moașelor și asistenților medicali

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să evite în exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei și să evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea și moralitatea individuală și profesională.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical vor fi ghidați în conduita profesională de valorile esențiale ale profesiei: profesionalismul, cooperarea și empatia.

Profesionalismul este definit prin deținerea și exercitarea cunoștințelor și competențelor necesare realizării unui act de îngrijire de înaltă calitate, cu respectarea principiilor eticii și deontologiei profesionale. De asemenea, profesionalismul presupune ca asistenții medicali și moașele să fie capabili să acorde îngrijiri de calitate, adaptate nevoilor de sănătate ale membrilor societății, indiferent de vârstă, poziție socială, gen, orientare politică, religioasă sau sexuală, grad de invaliditate sau alte criterii de diferențiere, contribuind astfel la creșterea nivelului de sănătate a populației, la promovarea și adoptarea unui stil de viață sănătos.

Cooperarea presupune stabilirea unor relații cu toate persoanele implicate – membri ai echipei medicale, pacienți, familiile acestora – bazate pe o comunicare reală și deschisă, astfel încât să permită schimbul de informații, cunoașterea și sprijinul reciproc, conducând la dezvoltarea relației asistent medical/moașă -pacient—familie, cu rezultate benefice în acordarea îngrijirilor medicale, care pot deveni astfel individualizate, complete și continue. Cooperarea implică, de asemenea, îmbunătățirea muncii în echipa medicală, creșterea nivelului de coeziune din cadrul acesteia, fapt ce se poate reflecta în calitatea îngrijirilor acordate, în modul în care sunt acestea percepute de către pacienți și familiile acestora.

Empatia în actul medical este abilitatea de a înțelege, simți și împărtăși sentimentele celuilalt (pacient, membru de familie). Se referă la capacitatea cognitivă, emoțională și comportamentală de a te pune în situația pacientului sau a rudelor, a înțelege problemele și stările din perspectiva acestora și a comunica adecvat acest lucru cu aceștia. Empatia este o valoare profesională esențială în profesia de asistent medical/moașă, definită implicit și explicit prin grija față de pacient.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația să manifeste o conduită ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia.

În caz de pericol public, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical nu au dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente, conform legii.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale.

Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesională, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali din sistemul public sau privat încheie o asigurare de răspundere civilă pentru riscuri ce decurg în activitatea profesională.

Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșeală deontologică.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, adaptat nivelului de înțelegere al acestuia.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense materiale, altele decât formele legale de plată.

3. Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții **Raporturile profesionale cu alți profesioniști din domeniul sanitar**

În baza spiritului de echipă, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.

Constituie încălcări ale regulilor etice:

- a) jignirea și calomnierea profesională;
- b) blamarea și defăimarea profesională;
- c) aprecierile în public sau pe rețelele de socializare neconforme cu realitatea, legate de activitatea OAMGMAMR, în scopul de a induce în eroare opinia publică;
- d) publicarea în mediile tradiționale de comunicare (ziare, reviste, televiziune, radio, etc.) sau pe rețelele de socializare de imagini care aduc atingere demnității umane;
- e) răspândirea de informații de natură să prejudicieze imaginea sau drepturile asistentului medical generalist, a moașei sau a asistentului medical;
- f) denigrarea imaginii unei persoane în scopul de a vătăma sau păgubi, realizată prin mass/media;
- c) orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical generalist, a moașei și a asistentului medical.

(1) În cazul unor neînțelegeri, în considerarea calității profesionale, conflictul în primă instanță trebuie mediat de biroul consiliului județean, la nivel județean/municipiului București, și de Biroul executiv, la nivel național.

(2) Dacă acesta persistă, cei implicați se pot adresa Comisiei de etică și deontologie sau justiției, fiind interzisă perturbarea activității profesionale din aceste cauze.

(3) În cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmează procedura de sancționare, conform prevederilor legale în vigoare.

În cazul colaborării mai multor asistenți medicali generaliști, moașe și asistenți medicali pentru examinarea, tratamentul sau îngrijirea aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea individual prin aplicarea parafei profesionale/semnăturii în dreptul fiecărei manevre sau tehnici executate personal.

În interesul pacienților, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali vor avea relații de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

4. Raporturile profesionale cu instituțiile

Spitalul Județean de Urgență Reșița urmărește să asigure condiții optime asistentului medical generalist, moașei și asistentului medical în exercitarea profesiei, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical aduc la cunoștința persoanelor competente și autorităților competente orice circumstanță care poate prejudicia îngrijirea sau calitatea tratamentelor, în special în ceea ce privește efectele asupra persoanei sau care limitează exercițiul profesional.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în concordanță cu diferitele niveluri de responsabilitate pe care le îndeplinesc, contribuie la orientarea politicilor și dezvoltarea sistemului de sănătate.

5. Educația medicală continuă

În vederea creșterii gradului de pregătire profesională, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali au obligația să efectueze cursuri și alte forme de educație continuă creditate de Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, denumit în continuare OAMGMAMR, precum și alte forme de educație continuă prevăzute de lege pentru îndeplinirea numărului minim de credite anual necesar obținerii avizului anual de exercitare a profesiei.

6. Obligații etice și deontologice

Obligația acordării îngrijirilor medicale

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în exercitarea profesiei, le sunt interzise orice discriminări pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți sau pe baza oricărui alt criteriu de diferențiere menționat în legislația în vigoare referitoare la combaterea discriminării.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația de a acorda primul ajutor, în limita competențelor definite legal.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația să acorde asistență medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.

În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidentări în masă (naufragii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să răspundă la chemare, imediat ce au luat la cunoștință despre eveniment, sau după caz, își pot oferi de bunăvoie serviciile de îngrijire.

Voința pacientului în alegerea asistentului medical generalist, a moașei și a asistentului medical trebuie întotdeauna respectată, indiferent care ar fi sensul acesteia.

Dacă pacientul se află într-o stare fizică sau psihică ce nu îi permite exprimarea lucidă a voinței, aparținătorii sau apropiații celui suferind trebuie preveniți și informați corect, pentru a hotărî în numele acestuia, cu excepția imposibilității (de identificare, de comunicare, de deplasare etc.) sau a urgențelor.

Dacă în urma examinării sau în cursul îngrijirilor asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical consideră că nu au suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, se vor consulta cu alți colegi sau vor îndruma bolnavul către alți specialiști.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical vor păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimându-și părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical pot refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

7. *Respectarea drepturilor pacientului*

Pacientul are următoarele drepturi: dreptul la informația medicală, dreptul la consimțământ, dreptul la confidențialitatea informațiilor și viața privată, drepturi în domeniul reproducerii, drepturi la tratament și îngrijiri medicale.

8. *Consimțământul*

O intervenție medicală nu se poate efectua decât după ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, în cunoștință de cauză, și-a dat consimțământul. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului său, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Consimțământul pacientului sau, după caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a) pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b) în cazul supunerii la orice fel de intervenție medicală;
- c) în cazul participării sale la învățământul medical clinic și la cercetarea științifică;
- d) în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;
- e) în cazul donării de sânge în condițiile prevăzute de lege.

Consimțământul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, după caz, nu este obligatoriu în următoarele situații:

- a) când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;
- b) în cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să își dea consimțământul, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să anunțe medicul curant/de gardă (decizia fiind declinată unei comisii de arbitraj de specialitate).

9. *Secretul profesional*

(1) Secretul profesional este obligatoriu.

(2) Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului.

Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical răspund disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, excepție făcând situația în care pacientul și-a dat consimțământul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.

Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute de lege) primează față de interesul personal al pacientului.

În comunicările științifice, cazurile vor fi astfel prezentate încât identitatea pacientului să nu poată fi recunoscută.

Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate de către asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

10. Situații speciale în practicarea profesiei în sistem instituționalizat

Situația bolnavului psihic

Persoanele cu tulburări psihice beneficiază de asistență medicală și de îngrijiri de sănătate de aceeași calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi și adaptate cerințelor lor de sănătate.

Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărată de daunele pe care ar putea să i le producă administrarea nejustificată a unui medicament, tehnică sau manevră de îngrijire și tratament, de maltratarile din partea altor pacienți sau persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

(1) Pacientul cu tulburări psihice trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere. În cazul în care pacientul cu tulburări psihice nu își poate exprima liber voința, consimțământul în scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.

(2) Nu este necesară obținerea consimțământului în condițiile prevăzute la alin. (1) atunci când este necesară intervenția de urgență.

(3) Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, după caz, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, dacă întreruperea tratamentului sau a îngrijirilor are drept consecință punerea în pericol a vieții pacientului.

Orice persoană care suferă de tulburări psihice trebuie tratată cu omenie și respectul demnității umane și trebuie să fie apărată împotriva oricăror forme de exploatare economică, sexuală sau de altă natură, împotriva tratamentelor vătămătoare și degradante. Nu este admisă nicio discriminare bazată pe o tulburare psihică.

Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor

Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor, în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune.

Pacientul privat de libertate

Asistentului medical generalist, moașei și asistentului medical care îngrijesc un pacient privat de libertate le este interzis să aducă atingere integrității fizice, psihice sau demnității acestuia.

Dacă asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical constată că pacientul privat de libertate a suportat maltratări, aceștia au obligația să informeze organele competente.

Situația pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA

(1) Pacienții infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA au dreptul la îngrijire și tratament medical în mod nediscriminatoriu, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical fiind obligați să asigure îngrijirile de sănătate și tratamentele prescrise acestor pacienți.

(2) Păstrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical care au în îngrijire, supraveghere și/sau tratament astfel de persoane.

(3) Între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate.

Practicarea profesiei în sistem privat. Îngrijirile la domiciliu

Asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali exercită profesia în regim salarial și/sau independent.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical care își desfășoară activitatea în calitate de titular sau asociat al unui cabinet de practică medicală pot furniza îngrijiri medicale la domiciliu, dacă sunt autorizați în acest sens, în conformitate cu prevederile legale privind organizarea și funcționarea îngrijirilor la domiciliu.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să comunice medicului care a recomandat aceste servicii situația evoluției stării de sănătate a pacientului îngrijit.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical chemați într-o familie ori colectivitate trebuie să respecte regulile de igienă și de profilaxie, în exercitarea profesiei.

Probleme ale îngrijirii minorilor

Dacă asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical apreciază că minorul este victima unei agresiuni sau privațiuni, trebuie să încerce să îl protejeze, uzând de prudențe, și să alerteze autoritatea competentă.

Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să fie apărătorul copilului bolnav, dacă apreciază că starea de sănătate nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată.

În vederea efectuării tehnicilor și/sau a manevrelor de îngrijire și/sau de tratament asupra unui minor, consimțământul trebuie obținut de la reprezentantul legal al minorului, cu excepția situațiilor de urgență.

Probleme ale experimentării pe om

(1) Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.

(2) Dispozițiile prezentului articol se completează cu celelalte prevederi legale incidente în materie.

Impunerea, cu forța sau prin inducere în eroare, a experimentului pe om reprezintă o abatere gravă pentru orice asistent medical generalist, moașă și asistent medical care participă în mod voluntar și conștient la asemenea fapte.

11. Dispoziții finale

Nerespectarea prevederilor prezentului cod de etică și deontologie constituie abatere și atrage răspunderea disciplinară, care nu exclude răspunderea civilă, penală, administrativă sau materială.

Capitolul X - ETICA ȘI DEONTOLOGIA AUDITORULUI INTERN

1. Introducere

Realizarea scopului prezentului cod presupune îndeplinirea următoarelor obiective:

a) performanța - profesia de auditor intern presupune desfășurarea unei activități la cei mai ridicați parametri, în scopul îndeplinirii cerințelor interesului public, în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență;

b) profesionalismul - profesia de auditor intern presupune existența unor capacități intelectuale și experiențe dobândite prin pregătire și educație și printr-un cod de valori și conduită comun tuturor auditorilor interni;

c) calitatea serviciilor - constă în competența auditorilor interni de a-și realiza sarcinile ce le revin cu obiectivitate, responsabilitate, sârguință și onestitate;

d) încrederea - în îndeplinirea sarcinilor de serviciu, auditorii interni trebuie să promoveze cooperarea și bunele relații cu ceilalți auditori interni și în cadrul profesiei, iar sprijinul și cooperarea profesională, echilibrul și corectitudinea sunt elemente esențiale ale profesiei de auditor intern, deoarece încrederea publică și respectul de care se bucură un auditor intern reprezintă rezultatul realizărilor cumulative ale tuturor auditorilor interni;

e) conduita - auditorii interni trebuie să aibă o conduită ireproșabilă atât pe plan profesional, cât și personal;

f) credibilitatea - informațiile furnizate de rapoartele și opiniile auditorilor interni trebuie să fie fidele realității și de încredere.

2. Principii fundamentale

În desfășurarea activității auditorii interni sunt obligați să respecte următoarele principii fundamentale:

A. Integritatea

Conform acestui principiu, auditorul intern trebuie să fie corect, onest și incoruptibil, integritatea fiind suportul încrederii și credibilității acordate raționamentului auditorului intern.

B. Independența și obiectivitatea

1. Independența. Independența față de entitatea auditată și oricare alte grupuri de interese este indispensabilă; auditorii interni trebuie să depună toate eforturile pentru a fi independenți în tratarea problemelor aflate în analiză; auditorii interni trebuie să fie independenți și imparțiali atât în teorie, cât și în practică; în toate problemele legate de munca de audit independența auditorilor interni nu trebuie să fie afectată de interese personale sau exterioare; auditorii interni au obligația de a nu se implica în acele activități în care au un interes legitim/întemeiat.

2. Obiectivitatea. În activitatea lor auditorii interni trebuie să manifeste obiectivitate și imparțialitate în redactarea rapoartelor, care trebuie să fie precise și obiective; concluziile și opiniile formulate în rapoarte trebuie să se bazeze exclusiv pe documentele obținute și analizate conform standardelor de audit; auditorii interni trebuie să folosească toate informațiile utile primite de la entitatea auditată și din alte surse. De aceste informații trebuie să se țină seama în opiniile exprimate de auditorii interni în mod imparțial. Auditorii interni trebuie, de asemenea, să analizeze punctele de vedere exprimate de entitatea auditată și, în funcție de relevanța acestora, să formuleze opiniile și recomandările proprii; auditorii interni trebuie să facă o evaluare echilibrată a tuturor circumstanțelor relevante și să nu fie influențați de propriile interese sau de interesele altora în formarea propriei opinii.

C. Confidențialitatea

1. Auditorii interni sunt obligați să păstreze confidențialitatea în legătură cu faptele, informațiile sau documentele despre care iau cunoștință în exercitarea atribuțiilor lor; este interzis ca auditorii interni să utilizeze în interes personal sau în beneficiul unui terț informațiile dobândite în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

2. În cazuri excepționale auditorii interni pot furniza aceste informații numai în condițiile expres prevăzute de normele legale în vigoare.

D. Competența profesională

Auditorii interni sunt obligați să își îndeplinească atribuțiile de serviciu cu profesionalism, competență, imparțialitate și la standarde internaționale, aplicând cunoștințele, aptitudinile și experiența dobândite.

E. Neutralitatea politică

1. Auditorii interni trebuie să fie neutri din punct de vedere politic, în scopul îndeplinirii în mod imparțial a activităților; în acest sens ei trebuie să își mențină independența față de orice influențe politice.

2. Auditorii interni au obligația ca în exercitarea atribuțiilor ce le revin să se abțină de la exprimarea sau manifestarea convingerilor lor politice.

3. Reguli de conduită

Regulile de conduită sunt norme de comportament pentru auditorii interni și reprezintă un ajutor pentru interpretarea principiilor și aplicarea lor practică, având rolul să îndrume din punct de vedere etic auditorii interni.

1. Integritatea:

- a) exercitarea profesiei cu onestitate, bună-credință și responsabilitate;
- b) respectarea legii și acționarea în conformitate cu cerințele profesiei;
- c) respectarea și contribuția la obiectivele etice legitime ale entității;
- d) se interzice auditorilor interni să ia parte cu bună știință la activități ilegale și angajamente care discreditează profesia de auditor intern sau entitatea publică din care fac parte.

2. Independența și obiectivitatea:

- a) se interzice implicarea auditorilor interni în activități sau în relații care ar putea să fie în conflict cu interesele entității publice și care ar putea afecta o evaluare obiectivă;
- b) se interzice auditorilor interni să asigure unei entități auditate alte servicii decât cele de audit și consultanță;
- c) se interzice auditorilor interni, în timpul misiunii lor, să primească din partea celui auditat avantaje de natură materială sau personală care ar putea să afecteze obiectivitatea evaluării lor;
- d) auditorii interni sunt obligați să prezinte în rapoartele lor orice documente sau fapte cunoscute de ei, care în caz contrar ar afecta activitatea structurii auditate.

3. Confidențialitatea: se interzice folosirea de către auditorii interni a informațiilor obținute în cursul activității lor în scop personal sau într-o manieră care poate fi contrară legii ori în detrimentul obiectivelor legitime și etice ale entității auditate.

4. Competența

a) auditorii interni trebuie să se comporte într-o manieră profesională în toate activitățile pe care le desfășoară, să aplice standarde și norme profesionale și să manifeste imparțialitate în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

b) auditorii interni trebuie să se angajeze numai în acele misiuni pentru care au cunoștințele, aptitudinile și experiența necesare;

c) auditorii interni trebuie să utilizeze metode și practici de cea mai bună calitate în activitățile pe care le realizează; în desfășurarea auditului și în elaborarea rapoartelor auditorii interni au datoria de a adera la postulatele de bază și la standardele de audit general acceptate;

d) auditorii interni trebuie să își îmbunătățească în mod continuu cunoștințele, eficiența și calitatea activității lor; șeful compartimentului de audit public intern, respectiv conducătorul entității publice, trebuie să asigure condițiile necesare pregătirii profesionale a auditorilor interni, perioada alocată în acest scop fiind de minimum 15 zile lucrătoare pe an;

e) auditorii interni trebuie să aibă un nivel corespunzător de studii de specialitate, pregătire și experiență profesionale elocvente;

- f) auditorii interni trebuie să cunoască legislația de specialitate și să se preocupe în mod continuu de creșterea nivelului de pregătire, conform standardelor internaționale;
- g) se interzice auditorilor interni să își depășească atribuțiile de serviciu.

5. Dispoziții finale

Prevederile prezentului cod sunt obligatorii pentru toți auditorii interni din Spitalul Județean de Urgență Reșița.

Capitolul XI - ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC

1. Principii deontologice

Integritatea și autonomia profesională, respectarea legilor, probitatea, onoarea, vigilența, confidentialitatea, organizarea, eficacitatea și perseverența sunt ideile diriguitoare care guvernează activitatea consilierului juridic.

Îndeplinirea corectă și în timp util a atribuțiilor profesionale conferă substanța principiului integrității profesionale.

Autonomia și independența profesională a consilierului juridic se manifestă prin asumarea unor responsabilități și acționarea la moment oportun într-un context determinat.

Consilierii juridici sunt independenți din punct de vedere profesional și se supun numai Constituției României, legii, statutului profesiei și prezentului cod de deontologie profesională.

Prin independența profesională în sensul prezentului cod se înțelege libertatea de acțiune și de opinie care este limitată doar prin dispoziții legale sau regulamente aplicabile profesiei de consilier juridic.

Corectitudinea și integritatea morală sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat să le respecte atât în timpul serviciului cât și în afara acestuia.

Rezultatul activității consilierului juridic este o consecință a urmăririi atente și continue a derulării sarcinilor încredințate.

Datoria fiecărui consilier juridic este să păstreze secretul datelor și informațiilor de care a luat la cunoștință în virtutea exercitării profesiei cu excepția unor dispoziții legale sau statutare contrare.

Confidentialitatea datelor și informațiilor deținute contribuie la crearea unui climat de siguranță pentru entitatea beneficiară a serviciilor oferite.

Organizarea riguroasă a activității consilierului juridic se face în scopul satisfacerii celor mai exigente standarde de calitate și eficacitate a muncii.

Prin discernerea între serviciul oferit și așteptările beneficiarului, între așteptările personale, profesionale și consecințele economice, în activitatea consilierului juridic primează respectarea legii.

Consilierul juridic este obligat să depună efortul necesar pentru realizarea și reușita sarcinilor ce îi revin în exercitarea profesiei.

Respectarea și aplicarea principiilor enunțate constituie un deziderat și un scop al exercitării profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar și în afara exercitării activității profesionale, consilierul juridic fiind obligat să se abțină de la săvârșirea de fapte ilegale sau contrarii dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natură a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de consilier juridic.

2. Condiții de exercitare a profesiei

Consilierul juridic asigură apararea drepturilor și intereselor legitime ale Spitalului Județean de Urgență Reșița, în conformitate cu Constituția și cu legile țării.

În virtutea unei pregătiri profesionale deosebite și a stăpanirii perfecte a tehnicilor de asistență, consiliere și reprezentare consilierul juridic trebuie să dovedească o amănunțită cunoaștere a problematicii cauzelor supuse spre rezolvare.

Apartenența consilierului juridic pe baza unui contract sau a unui act de numire în funcție la Spitalul Județean de Urgență Reșița, nu aduce atingere îndatoririlor sale profesionale, oportunității de a alege metodele de lucru sau posibilității de luare a unor decizii în plan profesional.

Consilierului juridic îi este interzis în exercitarea profesiei să tolereze acte ilegale.

Consilierul juridic nu se poate prevala de poziția sa pentru a satisface anumite interese personale.

El va refuza orice oferta sau promisiune de avantaje ilicite si se va abtine de la acte care contravin principiilor moralei si celor de ordine publica.

Consilierul juridic este responsabil de concluziile si actiunile sale in exercitarea profesiei.

Profesia de consilier juridic se exercita personal de catre consilierul juridic inregistrat pe Tabloul profesional al consilierilor juridici definitivi sau stagitari, tinut de catre Colegiile Consilierilor Juridici din Romania.

Consilierul juridic va utiliza cu buna credinta mijloacele tehnice si baza materiala puse la dispozitie de catre beneficiarul serviciilor sale.

3. Indatoriri profesionale si raporturile dintre consilierii juridici

Consilierul juridic trebuie sa asigure transparenta activitatii sale in relatiile cu Spitalul Județean de Urgență Reșița precum si cu tertele persoane sub rezerva respectarii obligatiei de confidentialitate.

Lipsa de transparenta poate aduce prejudicii grave imaginii profesiei de consilier juridic si este interzisa cu desavarsire.

Consilierul juridic va evita desfasurarea unor activitati susceptibile de a leza libertatea sa de apreciere a cauzelor incredintate spre rezolvare sau sa fie pus intr-o situatie care poate fi perceputa ca fiind de natura sa lezeze demnitatea profesiei.

Consilierul juridic va accepta sarcinile pe care le considera compatibile cu competenta si functia sa.

Consilierul juridic va refuza sarcinile care contravin dispozitiilor legale sau prezentului cod si va lua masurile de precautie necesare pentru a evita situatiile similare.

Consilierul juridic va evita orice conflict de interese care ar aduce atingere imaginii profesiei de consilier sau a Spitalului Județean de Urgență Reșița. Nu poate fi considerata evitarea de conflict situatia in care consilierul era obligat sa intervina pentru restabilirea legalitatii si nu a intervenit.

Consilierul juridic va respecta specificitatea exercitarii profesiei sale si va sustine independenta acesteia.

Consilierul juridic va sprijini colegii in exercitarea profesiei, in aplicarea si apararea prezentului cod. El va raspunde favorabil la cererea de consultanta a acestora si ii va ajuta in situatii dificile, in limita posibilitatilor sale, in special prin rezolvarea unor probleme de ordin deontologic.

Consilierul juridic va tine cont de opiniile si practicile colegilor in masura in care acestea nu contravin principiilor generale cuprinse in prezentul cod.

Se interzice consilierului juridic orice manifestare de concurenta neloiala iar exercitarea profesiei se face exclusiv pe criterii de competenta profesionala.

4. Imaginea profesiei

Relatiile intre consilierii juridici se bazeaza pe respect reciproc si buna credinta pentru a constitui un exemplu de integritate a unui corp profesional bine definit.

Consilierul juridic trebuie sa promoveze prin comportamentul sau in orice circumstante o imagine favorabila profesiei sale. In acest sens consilierul juridic va constientiza consecintele posibile ale comportamentului sau profesional si ale actelor indeplinite in exercitarea profesiei.

Promovarea unei imagini favorabile profesiei se realizeaza prin asigurarea unei prestatii de calitate.

Exercitarea profesiei de consilier impune obligatia de largire a orizonturilor cunoasterii profesionale.

Consilierul juridic este obligat sa-si desfasoare cu maxima atentie activitatea profesionala si sa dea dovada de cinste si corectitudine in orice circumstante.

Formarea imaginii profesiei de consilier este rezultatul efortului comun al tuturor reprezentantilor profesiei de consilier juridic

Perfectionarea continua a profesiei de consilier juridic va fi asigurata prin fixarea si respectarea unor obiective clare, in concordanta cu tendintele generale de dezvoltare ale societatii. Obiectivele generale ale profesiei sunt comune tuturor consilierilor juridici si se respecta ca atare.

Celeritatea actiunilor consilierului juridic este esentiala pentru activitatea acestuia, asigurand indeplinirea in conditii optime a sarcinilor incredintate.

Consilierii juridici vor sprijini eforturile colegilor pentru mentinerea unui climat de legalitate si profesionalism in domeniu.

5. Dispozitii finale

Responsabilitatea profesionala a consilierilor juridici este angajata pentru nerespectarea normelor de exercitarea a profesiei stabilite prin lege, statutul profesiei si actele normative in vigoare.

Nerespectarea normelor deontologice atrage raspunderea consilierului juridic.

Capitolul XII - ETICA ȘI CONDUITA PERSONALULUI TESA

1. *Obiective*

Obiectivele prezentului cod de conduită urmăresc să asigure creșterea calității serviciului public, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și să contribuie la eliminarea birocrăției, prin:

- a) reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției funcției publice și al personalului TESA
- b) informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului TESA.
- c) crearea unui climat de încredere și respect reciproc între pacienți, celelalte categorii de personal angajat al Spitalului Județean de Urgență Reșița și personalul TESA.

2. *Principii generale*

Principiile care guvernează conduita profesională a personalului TESA sunt următoarele:

- a) supremația Constituției și a legii, principiu conform căruia au îndatorirea de a respecta Constituția și legile țării;
- b) prioritatea interesului public, principiu conform căruia personalul TESA are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea funcției;
- c) asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, principiu conform căruia personalul TESA are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- d) profesionalismul, principiu conform căruia personalul TESA are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- e) imparțialitatea și independența, principiu conform căruia personalul TESA are obligația să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea funcției;
- f) integritatea morală, principiu conform căruia personalului TESA îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcției pe care o dețin, sau să abuzeze în vreun fel de această funcție;
- g) libertatea gândirii și a exprimării, principiu conform căruia personalul TESA poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- h) cinstea și corectitudinea, principiu conform căruia în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu personalul TESA trebuie să fie de bună-credință;
- i) deschiderea și transparența, principiu conform căruia activitățile desfășurate de personalul TESA în exercitarea funcției lor sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor.

3. *Norme generale de conduită profesională a personalului TESA*

a) Asigurarea unui serviciu public de calitate

(1) Personalul TESA are obligația de a asigura un serviciu de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor Spitalului Județean de Urgență Reșița.

(2) În exercitarea funcției, personalul TESA are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea Spitalului Județean de Urgență Reșița.

b) Loialitatea față de Constituție și lege

(1) Personalul TESA are obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.

(2) Personalul TESA trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

c) Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice

(1) Personalul TESA are obligația de a apăra în mod loial Spitalului Județean de Urgență Reșița, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia.

(2) Personalului TESA îi este interzis:

a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea Spitalului Județean de Urgență Reșița, cu politicile și strategiile acestuia;

b) să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care Spitalul Județean de Urgență Reșița are calitatea de parte;

c) să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;

d) să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor funcționari, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;

e) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului sau Spitalului Județean de Urgență Reșița.

(3) Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului TESA de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii, sau ca o derogare de la dreptul personalului TESA de a face sesizări în baza Legii nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii.

d) Libertatea opiniilor

(1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul TESA are obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor Spitalului Județean de Urgență Reșița.

(2) În activitatea lor, angajații TESA au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale sau de popularitate. În exprimarea opiniilor, angajații TESA trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

e) Activitatea publică

(1) Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către personalul TESA desemnat în acest sens de conducătorul autorității sau instituției publice, în condițiile legii.

(2) Personalul TESA desemnat să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(3) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații TESA pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al autorității ori instituției publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

f) Cadrul relațiilor în exercitarea funcției

(1) În relațiile cu personalul din cadrul Spitalului Județean de Urgență Reșița, precum și cu persoanele fizice sau juridice, personalul TESA este obligat să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.

(2) Personalul TESA are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul Spitalului Județean de Urgență Reșița, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției publice, prin:

a) întrebuințarea unor expresii jignitoare;

- b) dezvăluirea unor aspecte ale vieții private;
  - c) formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.
- (3) Personalul TESA trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor cetățenilor. Angajații TESA au obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prin:
- a) promovarea unor soluții similare sau identice raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
  - b) eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.
- (4) Pentru realizarea unor raporturi sociale și profesionale care să asigure demnitatea persoanelor, eficiența activității, precum și creșterea calității activității, se recomandă respectarea normelor de conduită prevăzute la alin. (1)-(3) și de către celelalte subiecte ale acestor raporturi.

g) Conduita în cadrul relațiilor internaționale

(1) Personalul TESA care reprezintă autoritatea sau instituția publică în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional au obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și autorității sau instituției publice pe care o reprezintă.

(2) În relațiile cu reprezentanții altor state, personalului TESA îi este interzis să exprime opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.

(3) În deplasările externe, angajații TESA sunt obligați să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și le este interzisă încălcarea legilor și obiceiurilor țării gazdă.

Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor

Personalul TESA nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de afaceri sau de natură politică, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor publice deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții.

h) Participarea la procesul de luare a deciziilor

(1) În procesul de luare a deciziilor, angajații TESA au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

(2) Personalului TESA îi este interzis să promită luarea unei decizii de către conducerea Spitalului Județean de Urgență Reșița, de către alți angajați, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

i) Obiectivitate în evaluare

(1) În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații TESA au obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul TESA din subordine.

(2) Personalului TESA care ocupă funcții de conducere îi revine obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propun ori aprobă avansări, promovări, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

(3) Se interzice personalului TESA de conducere să favorizeze sau să defavorizeze accesul ori promovarea în funcție pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute mai sus.

4. Dispoziții finale

Răspunderea

(1) Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită atrage răspunderea disciplinară a personalului TESA, în condițiile legii.

(2) Comisiile de disciplină au competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare, în condițiile legii.

(3) Personalul TESA nu poate fi sancționat sau prejudiciat în niciun fel pentru sesizarea cu bună-credință a comisiei de disciplină competente, în condițiile legii, cu privire la cazurile de încălcare a normelor de conduită.

(4) În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

(5) Personalul TESA răspunde potrivit legii în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

Capitolul XIII – DISPOZIȚII FINALE

1. Raspunderea personalului Spitalului Județean de urgență Reșița

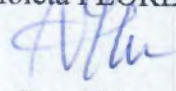
Incalcarea dispozitiilor prezentului cod de conduita constituie abatere si atrage raspunderea disciplinara a personalului, in conditiile legii, care nu exclude raspunderea civila, penala, administrativa sau materiala.

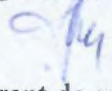
Comisiile interne cu atributii disciplinare au competenta de a cerceta incalcarea prevederilor prezentului cod de conduita si de a propune aplicarea sanctiunilor disciplinare in conditiile Legii nr. 53/2003, republicata, cu modificarile ulterioare.

In cazurile in care faptele savarsite intrunesc elementele constitutive ale unor infractiuni, vor fi sesizate organele de urmarire penala competente.

2. Prezentul cod de etica si deontologie profesionala se aplica incepand cu data aprobarii.

ÎNTOCMIT
SMCSS,
Sef serviciu,
Ec. Violeta FLOREA

Cons. I A,
Dragoescu Andreea

Referent de specialitate
Dr.ing. Popescu Carla

